

EGYENRUHAK
mért után, felszerelési
cikkek, kész férfi-
és fiúruhák

BARTALIS ISTVÁN
ruhaüzletében
KOLOZSVÁR, Egyetem utca 1.
TELEFON: 28-47

Mi csendőrségi nyomtatványokat, könyv, papír, töltőtollat
SIMON ISTVÁN
CÉGNÉL VÁSÁROLUNK.
NAGYVÁRAD, Brémer-tér 3. Telefon: 26-43.

A m. kfr.
Csendőrség
szállítója.

EGYENRUHA
Polgári szabóság, felszerelési cikkek

Gergely Béla

NAGYVÁRAD, Mezey Mihály-utca 1.
A m. kfr. csendőrség Bihar és Szatmár megyei osztályának szerződött szabója.
Megbízható, pontos kiszolgálás.

EGYENRUHÁZAT
FELSZERELÉSI CIKKEK
URI SZABÓSÁG

ZALKA LAJOS

SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádor-u. 35.
A magy. kfr. csendőrség szerződéses
szállítója. • A m. kfr. csendőrség tag-
jainak kedvező fizetési feltételek.

PALLADIS
R. T.

Csendőrségi felszerelési cikkek
Írószerszámok és papír raktár.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
Távbeszélő: 120-013.

Egyenruházat HOKSÁRI
KELETI P.-U.-NÁL BAROSS-TÉR 4
NYUGATI P.-U.-NÁL TERÉZ-KÖRÜT 60

PAPÍR, ÍRÓSZER

Csendőrségi nyomtatvány,
EGYENRUHÁZATI FELSZERELÉS
szükségleteinket szereznek be
CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc.
Megbízható ókeresztény cég! • Pontos postal kiszolgálás.

Egyenruházati cikkek

SZABÓ LÁSZLÓ-nál

BUDAPEST, IX., MESTER-U. 38. Pontos postal kiszolgálás.

Kedvezményes fizetésre
Jó Bertalanné
Bútor bútorszállítójából vásároljunk
bízalommal.
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 82. I. 3. Telefon: 228-181.
Vidékre árajánlatot küldünk.

Ma magyar gyártmányú

THEBRIS M Á S O L Ó I R O N T
H A S Z N Á L J U K
G Y Á R T J A
SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

Forraláshoz,
melegítéshez,
főzéshez szabadban, háztartásban célszerű, takarékos,
veszélytelen a

CEROLUX
SZILÁRD ÉGŐTABLETTA

Denat. spirítusz helyett. Kapható drogériákban, fűszer- és
festéküzletekben.

VÁSÁROLJUNK
OSZTÁLYSORSJEGYET
TÖRÖK BANKHÁZNÁL
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3. SZÁM.

MAGYAR PAPIR ÉS ÍRÓSZERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT
SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI
BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.
TELEFON: 12-48-08 ÉS 12-90-76.

Franck

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segédszerkesztő:
Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest,
II., Fő-utca 71. Telefon: 153-079

Előfizetési ára:
Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő.
Postatakarékpóztári csekkszámla: 25.342

Megjelenik
minden hónap 1-6 n
és 15-6 n.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Hírek és események.

Bekapcsolja az ember a rádiót, fellapozza az újságot. Hallgatja és olvassa a híreket a háborúról. Országgrszek cserélnek gazdát, ezrek és százezrek hajléka, vagyona és egész sorsa vihar szárnyára kél. Évekig ezer és ezer kilométerek távolságából jöttek az ilyen hírek és éppen a nagy távolságok miatt megmaradtak híreknek anélkül, hogy az esemény súlyát és valóságát éreztük volna bennük.

Más a hír és más az esemény, ami a szemünk előtt zajlik és különösen más az olyan esemény, ami a küszöbünkön kopog. Ez másként hat az emberre, mint a távoli hír, amit egyszerűen híryanagnak szokás nevezni. Híryanag, amit tudomásul veszünk, aztán elfelejtünk.

Évekig üldögéltünk itthon ebben a kényelmes páholyban. Nagyon messziről jöttek a hírek, túlságosan is biztonságban éreztük magunkat. Annyira megszoktuk ezt a csendes szemlélődést, hogy már az első erősebb légitámadásnál látható volt sok emberen a csodálkozás: hát ilyesmi nálunk is lehetséges? Igazi bombák robbannak, igazi házak dőlnek össze és a mi igazi bútoraink törnek szét a robbanások nyomán? Hogy lehet ez?

És hogy lehet az, hogy a háború a határunkon áll? Hiszen ez itt már a mi földünk, a mi házuk, eddig itt béke és biztonság volt, hát most már a távoli hírek ilyen közel jöttek hozzánk is? Hiszen ezek már nem is hírek, hanem események. Kikérjük magunknak, hogy effélékkel háborgasson bennünket a történelem menete. Éppen most, amikor a fiúnak is, a leánynak is megvan az állása. Nálunk a családban nincsen semmi gond, hagyjanak minket békén ezek az események, megelégszünk mi azzal is, ha messziről olvassuk róluk a híreket.

Aki ebből a tunyaságból még nem ébredt föl, azt most már fel kell ébreszteni. Nem elég olvasni a híreket, mert az események elértek a küszöbünkhez. Most már mindenkinek harcolnia kell. Kinek

kint a fegyverekkel, kinek pedig itthon a munka eszközével, de különösen a lelkével.

Igen, a lelkével, mert ez a fegyvereknél is nagyobb erő, ha egészséges és nagyobb baj mindennél, ha a lélek beteg. A tétovázásnak, haszonlesésnek, önzésnek és közömbösségnek, de különösen a kishitűségnek több jelét lehet látni, mint az kívánatos lenne. Nem titok senki előtt, hogy ennek a háborúnak több és nagyobb a kockázata, mint minden eddigi háborúé volt. És azt is tapasztalhatta minden józan ember, hogy a lelki gyengeség a legbiztosabb útja nemcsak a pusztulásnak, hanem a szegénynek, a soha ki nem heverhető gyalázatnak is. Aki a küzdelem tetőpontján mond csődöt, a történelem idegszanatóriumába kerül, onnan pedig nemzet soha vissza nem léphet a nagy színpadra. Mindent megbocsát, mindent elfelejt és helyrehoz a történelem, csak a lélek gyengeségét vagy becstelenségét soha többé.

Példa található arra bőven, hogy az állig felgyezvert, a sikeres harc minden technikai előfeltételével rendelkező hadsereg is csődöt mond, ha beteg vagy hitvány benne a lélek, viszont egyetlen kézigránát is súlyos fegyver annak a kezében, akinek az csak eszköz a harchoz, mert a harchoz az alapot az erős lélek és kitartó akarat adja meg.

A híreket most felváltották nálunk is az események. Szigorúbb lesz a munkarend, több a korlátozás. Szaporább a kényelmetlenség s jöhetnek nagy nélkülölzések, megpróbáltatások is.

Akik a nyugodt éveket arra használták fel, hogy megerősödjének, nekikészülődjenek a várható eseményeknek, azok most is talpon fognak maradni, akik azonban a hírolvasás idillikus éveiben elpuhultak, akik lélekben és életkörülményekben arra rendezkedtek be, hogy majd csak megússzák a nehéz időket meglapulva, kényelmesen, azokat az eseményeket viharai megrázzák.

Egyesekben felpeszsdül ettől az elaltatott akarat, másokból a vihar még azt a gyenge lelkecskét is kirázza, ami volt bennük. A gyengék önmaguk lábában botladozva elesnek, az erősek azonban még erősebbek lesznek, mert a vihar az erős fáról csak egyes leveleket és gyenge ágakat bír leszakítani. Az erősebbje a helyén marad és még erősebbé lesz.

Hadtáp csendőr zászlóaljjal Oroszországban.

Írta: TAVASSY LAJOS ezredes.

A Csendőrségi Lapok 1942. évi 11.—17. számában Pinczés Zoltán vezérőrnagy úr ismertette nagy részletességgel és szakszerűséggel a hadtáp csendőr zászlóalj (most tábori őrszázlójak) szolgálatát, hivatását. Megjegyezte, hogy e zászlóalj alkalmazási módjának és területének meghatározásánál még tapasztalatokra van szükség, hogy végleges rendelkezéseket lehessen kiadni.

Hadtápszázlójakkal voltam Oroszországban, ahol a szükség és tapasztalat vitt rá olyan gyakorlati megoldásokra, melyek nem mindig fedték a szabályt és utasítást, de amelyekkel támpontokat adhatok a szabályzat végleges megszerkesztésére és útbaigazítást nyomdokaimat követő bajtársaimnak.

1942 márciusában indultam útnak hadtápszázlójparancsnoki hadibeosztásomban. Az én zászlóalj alakult meg legelőször s így legénysége még nem a legújabb rendeletek szerint tevődött össze. Ugyanis újabb hadtápszázlójnak a csapattal egyenértékűnek kell lennie. Ennélfogva a későbbben felállított hadtápszázlójak legénysége fiatalabb korosztályú, kiképzett legénységből állt.

A székely havasok meséje.

— Regényes történet —

Írta: AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN.

A fonóban.

A havas felől hirtelen erős szél kerekedett s mint valami csinytevő garabonciás vihorászva nyargalt keresztül a falun. Itt-ott lekapott egy cserepet a háztetőről s földhözcsattintotta. Portölcséretet táncoltatott maga körül s felborzolt tollal kergette haza az utcán békésen kapirgáló tyúkokat.

Az alszegre érve észrevette, hogy a fonóház külső ablakszárnyai kiakasztatlanul lógnak a levegőben. Egy szempillantás alatt úgy becsapta őket, hogy a veszett csörömpölésre odabent ijedten hallgatott el a vidám terefere.

— Ebbiza megszaporodék! — szólalt meg legelőbb kacagva a szép szőke Petke Zsigáné s csizmája hegyével az üvegcserepek felé bökött. Azután tovább pergette az orsót.

— Béteszem a belsőköt, met megesz münket a por! — ugrott fel mellőle a padról a virgonc kis barna Bartos Ágnes. — Netené! — folytatta vidáman, az ablakon kinézve — hát nem ehejt sündörög-é az a kolontos Furujás Ferkő! Ejsze bé es jó!

Hát csakugyan. Kisvártatva nyílt az ajtó s bedugta mosolygós ábrázatját a furulyás legény, akit emberfia még szomorkodni nem látott.

— Kerülj beljebb te tekergő! Furujálj má eccer nekünk es! — haggott a jókedvű biztatás, mire az egész legény látható lett. Kezében az elmaradhatatlan hatlikú furulya.

Zászlóalj kiképzésére a 32 tényleges csendőrel nagy munkát végeztünk annyira, hogy az egyik század már a kiszállás után pár napra a hadosztály kötelékében partizánokkal, egy másik század pedig a Don partján az első vonalban harcolt teljes eredménnyel.

A hadtápszázlójakat két irányban alkalmazták: vagy hadsereg hadtáp-parancsnokság alá kerültek s ott a rendszeres katonai közigazgatás alatt álló területeken az általános rendészeti és közbiztonsági szolgálatot látták el, vagy pedig az egyes hadtestparancsnokságok alá voltak rendelve, igen sokoldalú feladattal. Az én zászlóaljmag én hadtesthez volt beosztva. Mit jelentett ez? Azt, hogy a zászlóalj szét volt tagolva az állomány táblázat szerint. A hadosztályokhoz 3 század volt beosztva. Ezek majdnem teljesen kicsúsztak a zászlóaljparancsnok kezéből, mert csak a további kiképzés és a hadtápszolgálat irányítása felett gyakorolt a zászlóaljparancsnok ellenőrzést, de a nagy távolság, rossz utak stb. miatt ezt is nehezen lehetett keresztül vinni. Közvetlenül a zászlóaljparancsnok parancsnoksága alatt, aki egyúttal a hadtestparancsnokság tábori rendészeti előadója is volt, csak egy század állt.

A törzs egy századdal, három század pedig együtt 1942 április hóban külön-külön indult el. Galántánál hagytuk el a magyar határt. A Vág folyó völgyén

— Van má muzsika es, táncolhatunk! — rikantott egy lányképi legényecske s nagyot rántott a harisnyáján.

— Hát a fekete kúsasszony mit üzent? — sívított a rátartó Pál Balázsné hangja, mire Ferkő kivette a szájából a furulyát.

— A csak azt, hogy küdhetnél neki es a piro-sítóból! — A felharsanó nagy kacagás mutatta, hogy a visszavágás talált. Mert a kackiás, tetszeni vágyó s már nem éppen fiatal menyecske a tavasszal olyan pirosítóval találta bekenni magát, hogy csupa pecsenye lett tőle az orcája. Három hétig nem is mert az emberek szeme elé kerülni.

Ami pedig a „fekete kisasszony“ megjegyzést illeti, annak megértéséhez tudni kell, hogy Ferkő erősen csapja a szelet az alvégi cigánykovács leányának. Van is érte elég csipkelődésben része. De ma Pál Balázsné alaposan megjárta vele, ezért más fejrén se merte folytatni a huncutkodást.

Ferkő most csak éppen megmutatta magát. Elbillegetett egy-két nótát a furulyán s már sirült is kifelé. Csak amikor már behúzta maga után az ajtót, akkor merte megkockázatni Szőke Zsigáné a tréfás megjegyzést:

— Hiába no! Méges csak nagy dolog a szere-lőm!

— Abbiza! — sóhajtott mellette Bartos Ágnes. — Szegény Máriskó!

— Hát még most se puhult meg a bíró úr? — érdeklődött a fonást abbahagyva egy másik leány.

— Hamarébb a kő!

— Pedig az a Gábor se utolsó!

— A nem, csakhogy a gépésznek két cséplőgépe

haladtunk keresztül. Utána a Kárpátok északi lejtőjén leereszkedve több napon át a nagy lengyel síkságon robogtunk. A nemreg elvonuló háború nyomai itt még alig látszóttak. Mindenütt serény munka folyt. Megmunkálatlan földet sehol sem láttunk. Feltűnő volt, hogy míg Magyarországon és Szlovákiában már akkor is minden műtárgyat, minden nagyobb átereszt szuronyos katona őrzött, addig Lengyelországban a nagy felvonulási útvonalat sehol senki sem őrizte.

Bresztlitovszknál léptük át a volt német-orosz vonalat. Itt láttuk meg először a háború borzalmas pusztításait. Minszk majdnem teljesen romokban hevert. Innen a vasút a végtelen nagy erdősegek között ment tovább. Erre már sok őrség állt, mert a partizánok gyakran követtek el merényletet az egyes vonatok ellen. Feltűnt az állomásokon a sok szurtos gyermek, kezükben az üres konzervdoboz, amint élelemért, főleg kenyérért rimádkodtak. Kaptak is eleget honvédeinktől, míg a németek fel nem világosítottak, hogy ezek a gyermekek a kenyeret a partizánoknak szállítják s így tulajdonképpen a magyar katonaság élelmezi a partizánokat.

Kurszkban rakodtunk ki. Kb. 15.000 lakosú város volt ez, még a cári időkben, gyönyörű palotásorokkal, nagy villatelepekkel, most romhalmaz. Itt kaptunk először ízelítőt a háborúból. Késő este jött reánk a kirakodás sora s ezt korom sötétben kel-

es van, Gábornak pedig akkora sincs, mind a légy cubákja.

— No azér ő se éppeg koldus! De mire es az a nagy gazdagság? Szeretik egymást, megélnék a bíró úr nagy vagyona nélkül es!

— Csakhogy a bíró úr nagy kevély ember s amit eccer kimond, az ki van mondva. Már pedig kimondta, hogy a leányát nem adja csak olyanhoz, akinek legalább anyyija van, mind neki!

— Jól van, csak ne száradjon a lelkin...

... Itt megszakadt a beszélgetés, mert nyílt az ajtó s belépett az emlegetett leány. Utána szuszogott be Zsuzsa nén, a bíró urék nagy debella gazdasszonya, ki az árva leány mellett olyan anyahelyettesi szerepet töltött be.

A rég nem látott szép, halványarcú, szomorúnézésű lányt s kísérőjét általános örömrivallgás fogadta.

— Ahol a farkast emlegetik, ott jár! — nevetett Szőke Zsigáné.

— Csakhogy magukat es látni eccer Zsuzsa nén! — haggott a másik oldalról.

— Ide mellém Máriskó lelköm! — ment eléje Bartos Ágnes, aki jó barátnéja volt. — Éppeg rólad beszélgeténk!

— Rólam lehet is! — sóhajtott Máriskó, — de most nem ezér hozott ide Zsuzsa nén...

Zsuzsa nén közbeszölt:

— Hanem, hogy embört lásson! Ne eméssze magát! Gondótam, hogy errefelé még akad egy-egy kicsi jókedv! Hátha rea es ragad valamicske!

— Mát ne akadna? — mondta Szőke Zsigáné. — Itt biza szépen élénekölgetünk, komázgatunk, halunk egy-egy szép mesét es...

lett végezni. Sűrű sötét felhők szálltak alacsonyan az égen. Egyszer csak motorzúgás hallatszott s megszóltak körülöttünk a rejtett légvédelmi ágyúk, géppuskák és ontották felfelé a piros nyomjelző lövedékeket. Pár pillanat múlva alig pár száz méterre tőlünk vágódtak be a bombák s robbanásuk megvilágította az egész környező terepet.

Vak sötétben kellett eltalálnunk a kijelölt szállásainkra, kb. 5 kilométerre, bent a városban. Bőrig áztunk, de a végén mégiscsak száraz helyen aludtunk. A kenyér is megszáradt, a dohányt is elszívták, kárba nem vezett semmi.

Sok szép temploma volt Kurszknak, de a bolsevisták ezeket színháznak, mulatónak, raktárnak alakították át. Bár hallottunk már ilyesmire, borzalmas benyomást keltett a valóság: az Isten, az erkölcs, a lelkiség száműzése. Előttünk állott az új művészet szobra, a merev „fürdőruhás nő“, a főtéren Lenin szobra. Mind vasbetonból, százával öntve. Ha egy ilyen szobor tönkremegy, új kerül a helyére, minden városban egyforma. Ízelítő a szovjet művészetből.

Kurszkból pár nap múlva elszállásolásra egy nagy kórházba kerültünk, kb. 16 km-re. Szállítóeszközeinkkel készletünknek legfeljebb csak negyed-részt tudtuk elszállítani. Később hazulról századonkint két országos járóművet kaptunk. Ekkor jöttünk

Két leány is egyszerre vágott közbe nagy lelkendezve:

— Hogy Röbi nén miben gyönyörűségös meséket tud! Mára es ígért egy újat!

— No az éppeg jó lössz! — örvendezett Bartos Ágnes s leültette maga mellé Máriskót. — No halljuk azt a szép új mesét Röbi nén!

Az öreg mesemondó asszony nem sokáig kérte magát. Köhintett egyet s törődött, reszelős hangon rákezdte:

— Vót eccer hol nem vót, még az Óperenciás tögörön es tul, hol a bolhát rézpatkóba verték. hogy a sujba s a fenébe meg ne botorkázzék, vót egy legén. De az ojan szögén vót, hogy hezza mérve még a templom egere es bárózsidónak számított...

A bárózsidóra való hivatkozás nagy derűtséget keltett a hallgatóságban. A gazdag zsidó ugyanis a bárói birtok bérlője volt, innen kapta a „bárózsido“ nevezetet. A kacagás elültével tovább csergedezett a mese:

— A legénnek annyi főgye se vót, amennyi a körme alá befért vóna. Fát dojtögetött az erdőn, ebből tengött-lengött nagy keservesön. Dehogy egy-egy szavamot a másikba ne öccsem, — vót neki a faluba egy szép szereteje, a gazdag mónár leánya. Csakhogy a mónár tudni se akart fadójtögető Jánosról. Annak szánta a szépségös leányát, aki egy félvéka aranyat s egy véka ezüstöt tót bé a mátkája tulipántos ládájába.

Fadójtögető János eccer csak gondót egy nagyot. Telirakta az átalvetőjét hamúba sült pogácsával, vállára vötte a fészit s elindult hetedhétországnak. Mőnt, mőndőgőlt hét nap, hét éjjel, amikor csak hallja, hogy a patak martján sirdogál valaki. Hát ott

rá először arra, hogy milyen sok és részben felesleges málhát vittünk addig magunkon. Sok csendőr még a régi nagy hátibőrönddel volt ellátva, jól megpakolva. A többieknek is fölös számban volt fehérneműje, ruhája. Nem is bírták ezt a nehéz málhát hosszabb meneteknél. A felesleges ruhát és a sok fehérneműt, amint lehetett, hazaküldték.

Legközelebbi állomáshelyünk 45 km-re volt. Ezt a távolságot az emberek egyrésze egy nap alatt tette meg, míg a zöm másfél nap alatt. Fogataink háromszor fordultak s közben fele lóállományunk kidőlt a nehéz homokos út miatt. Hosszú ideig pihentetni kellett a lovakat. Egy kis faluban helyezkedtünk el. A lehetetlenül piszkos helységből pár nap alatt csinos, rendes falut várásoltunk. A házak előtt gyepetglák, virágágyak, gyalogjárdák vezettek. Az eredményt látva, a lakosság boldogan segített.

Működési területünk kb. akkora volt, mint otthon egy közepes vármegye. Ez volt a hdt. vonat körlete. Előttünk a hadosztályok vonatkörlete, ahol a hadosztályokhoz beosztott hadtápszázadok teljesítették szolgálatot, míg ezek előtt a csapatkörlet volt a csapatcsendőrök birodalma.

A hadtest vonatkörletében az alábbi szolgálato-
kat kellett végrehajtani:

- a) a gyanús vagy tettenért polgári egyének elfogása,
- b) tettenérés esetén parancs szerinti eljárás,

ül egy vén asszony, — de olyan vén, hogy az óra a térgyit veri, — az vekkedőzik. Panaszója erőssen, hogy három napja egy falás nem sok, annyi se járt a szájába.

János megsajnálta s odaatta az utolsó pogácsáját.

— Jótét hejibe jót várj! — mondta a vén boszorkán, miköz elverte az éhségit. — Adsza csak ide a fészit, hadd kenőm bé kégyózsírral, gyékmájjal, bagojmiriggyel. Ugy né, most má egy sujtásra kivághatod véle a vasfát es!

János megköszönte s tovább mőnt. Addég s addég, amég csak el nem ért a rézkiráj palotája eli. Hát ahajt pipázik a rézkiráj a réztornácson, fúja a füstöt a nagy rézpipából istenősn.

Köszön neki János illendőképpen s élmongya neki, hogy mijáratba van. Szógalatot keres egy félvéka arannyér, egy véka ezüstér.

— Jól van édős fiam, — mondta a kiráj, — hézzám beszélődhecc ebbe a szőmpillantásba. Tennap hót meg az udvari favágóm, éppeg azt nezegetöm, hogy ki vágja ki most má ezt a nagy rézfát a tornác előtt, met egy nagy rézkégyő tekeredett a tetejibe s le nem jó onnét az Istennek se. Én megadom néköd a félvéka aranyat, a véka ezüstöt, ha egy sújtásra kidőjtöd a nagy rézfát. De ha nem, tömlecbe vettetek!

János elvállalta, paroláztak. Aval békőpött János a markába s úgy odasuhintott, hogy csak úgy zöngött az egész kastéj. De fordult es ki a nagy rézfa a földből, igyenőssen neki a tornácnak. Ha el nem ugrik a kiráj nagy ügyesön, halálnak halálával hal meg.

— Ez nem vót benne a kontraktusba te legény! — kiabált a kiráj, miköz magához tért a ijeccségből.

c) zsidók eltávolítása a biztosítás végett kiutalt területről,

d) túsok szedése és védőőrizetbe vétele,

e) bizalmi hálózat szervezése,

f) házkutatás, mindennemű irat, könyv, fényképezőgép, távirószalag, támadásra, rombolásra alkalmas eszközök elkobzása,

g) a lakosság mozgási szabadságának korlátozása, vándorlásának megszüntetése. Ezek a vándorlók úgyszólván mind G. P. U. ügynökök, ártalmatlanná tevésük fontos,

h) a lakosság részére hirdetések közlése (hirdetményekkel, plakátokkal, hangszórókkal),

i) rádiók elkobzása a lakosságtól és rövidhullámú rádiókészülékek utáni kutatás,

j) saját katonáinknak a hadtáp területén való magatartására szóló rendeletek kihirdetése és tilalmak közlése.

k) hadifoglyok átvétele és őrzése, valamint továbbítása,

l) saját katonai személyeknek tábori csendőrök általi letartóztatása rendeletek és tilalmak megszegése esetén,

m) községek ellenőrzése a bíró (starosta) útján,

n) németek által kiadott igazolványok ellenőrzése és láttamozása,

o) megelőző intézkedések az esetleges partizán-támadásokkal kapcsolatban,

— Megszógalatad a félvéka aranyat egy véka ezüstöt, melléd es öntetöm a tömlecbe. Met tudd meg, ott fogsz elrohadni a kégyók, békák között, amér egy csepp héja, hogy ide nem lapítottál a falhoz!

Meg es fogák Fadőjtőgető Jánost a rézkatonák, le es vivék a réztömlécbe, ahajt rézlánra verék s letőtték melléje a földre a félvéka aranyat, egy véka ezüstöt. Aval jó egészségöt kívántak s ott hagyták, mind Szőnt Pál az oláhokát.

Telt-múlt az üdő, de János csak ott sorvadozék, bucsálódék a föld alatt, a kégyók, békák tartományába. — Hej gazdag mőnár, gazdag mőnár, miattad posztul el a mű szép fiatalágunk! Ehejt a sok vagon, mire méssz vele! — sóhajtotta.

... Ebben a pillanatban felugrott Bartos Ágnes.

— Vízet, vizet! — kiáltott ijedten, — Máriskó elaléit!

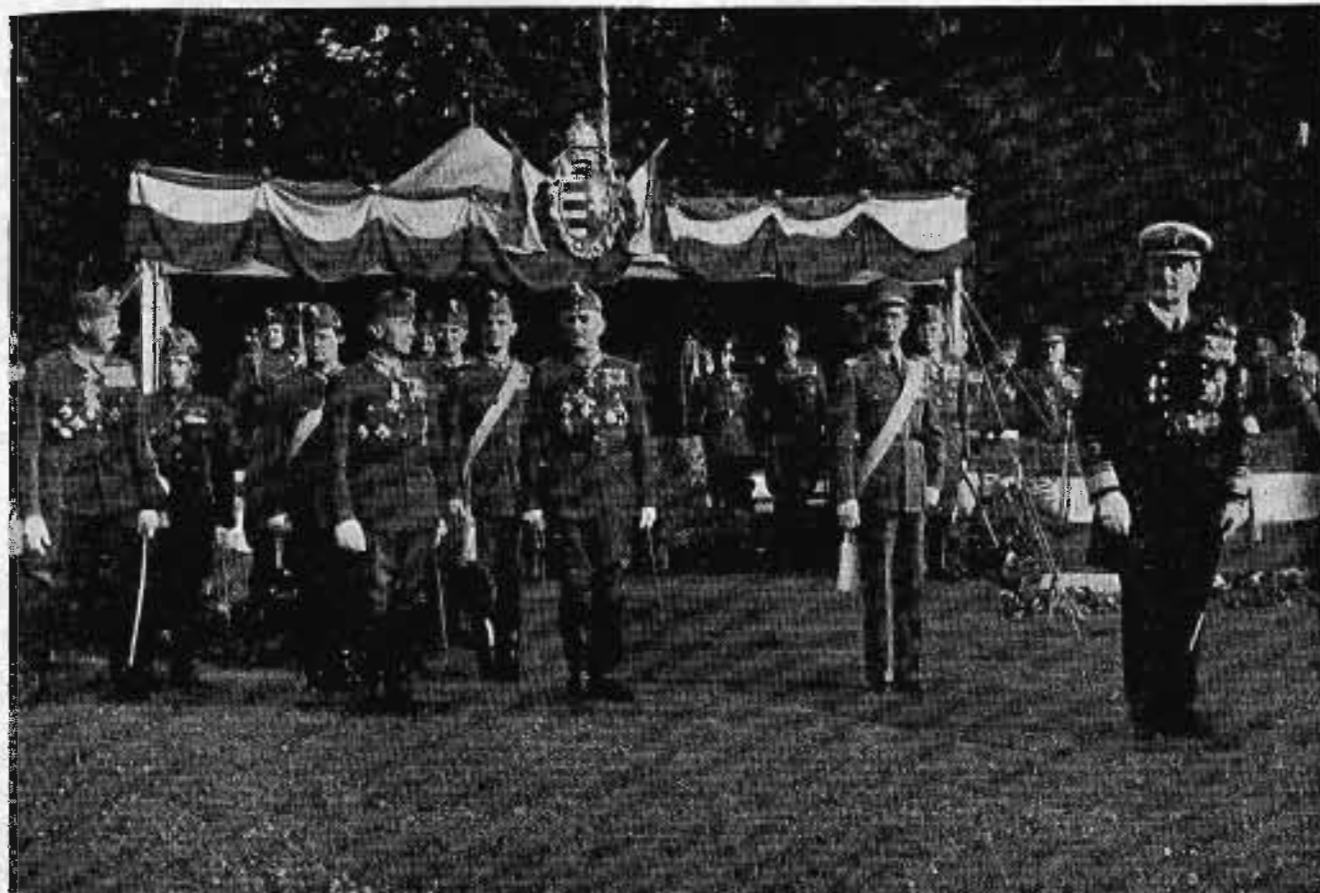
— Éppeg neki való vót ez a mese, aki az ő történettyüköt példázza! — bosszankodott Lidi nén. — Nő, igyad meg ezt a csupor vizet kús bogaram s aval hazafeié!

— Semmi, semmi! — mondta Máriskó, végigsimogatta a homlokát s mosolyogni próbált. — Csak egy kicsit meleg van idebenn, nem árt csakugyan, ha hazamegyünk.

Alighogy Máriskó az utolsó szót kiejtette a száján, hirtelen kicsapódott az ajtó s csak beesett rajta Pap Simon, a bírók púpos kocsisa. Előbb csak tátozott, mint a harscsa, alig jött ki szó a torkán. Aztán lihegve, rekedten csak ennyit nyögött ki:

— Máriskó, Lidi nén, jőjenek haza... de ecce-ribe! Megölték a bíró urat!

(Folytatjuk.)

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága az augusztus 20-i hadnagyi avatáson, a Ludovika Akadémiában.

p) utak rendbőhozatala a polgári lakosság ki-
rendelése útján és ennek ellenőrzése. Útjelző táblák
ellenőrzése és a hiányok pótlása az utak karbantar-
lására rendelt műszaki parancsokkal karöltve,

r) fegyverek utáni puhatolás,

s) németek által szervezett községi rendőrség
ellenőrzése, esetleg továbbfejlesztése és ezek hatás-
körének szabályozása. (Lőfegyverrel ezeket nem lát-
tuk el),

t) anyag gyűjtése és őrzése,

u) a magyar és szövetséges haderők mellett szé-
leskörű propaganda kifejtése és a lakosság jóindula-
tának megnyerése.

A felsorolt szolgálatok teljesítésére a zlj-hoz
beosztott hadtápszázad másfél szakaszát és 1 gsz.-
raját kb. 30 km-re a hadtest szűkebb törzséhez tele-
pítették. (A hdt. törzse 2 részből állt: a szűkebb veze-
tési törzsből s a tágabb törzsből az anyagi utánpót-
lás eszközlésére.) Ez a szakasz felállított egy hidőr-
séget is, míg a század többi része 3 hidőrséget, köz-
lük egyet erdőben egy gsz.-rajnyi erőben. A gsz.
nemcsak tűzerőt jelentett a kisebb egységeknél,
hanem önbizalmat is öntött az emberekbe. Egyes
rajok különleges feladatokat is meg tudtak oldani.

A hidőrségnek nehéz feladata volt, mert távol
a csapatól állandóan ki volt téve partizántámadás-
nak. Az erősítés beérkezéig feltétlenül tartania ke-
lett magát, különben elveszett.

(Folytatjuk.)

Csendőr főtiszthelyettesek avatása.

Augusztus 20-án történt meg ünnepélyes keretek
között a budapesti csendőrlaktanyában annak a 30
csendőr tiszthelyettesnek főtiszthelyettesé avatása,
akiket a honvédelmi miniszter úr a Kormányzó Úr
Ö Főméltósága hozzájárulásával 1944. augusztus 1-i
ranggal zászlóshelyettesekké kinevezett.

Az a körülmény, hogy az avatás napja legna-
gyobb nemzeti ünnepünkre esett, különösen ki-
emelte az csemény jelentőségét. Augusztus 20.-a, a
tisztéavatásnak ez a hagyományos napja, főtiszt-
helyetteseink eskütételével ünnepi mivoltában most
kibővült, teljessé vált. Hozzájárult ehhez az is, hogy
testületünk történetében most volt az első főtiszt-
helyettesi avatás.

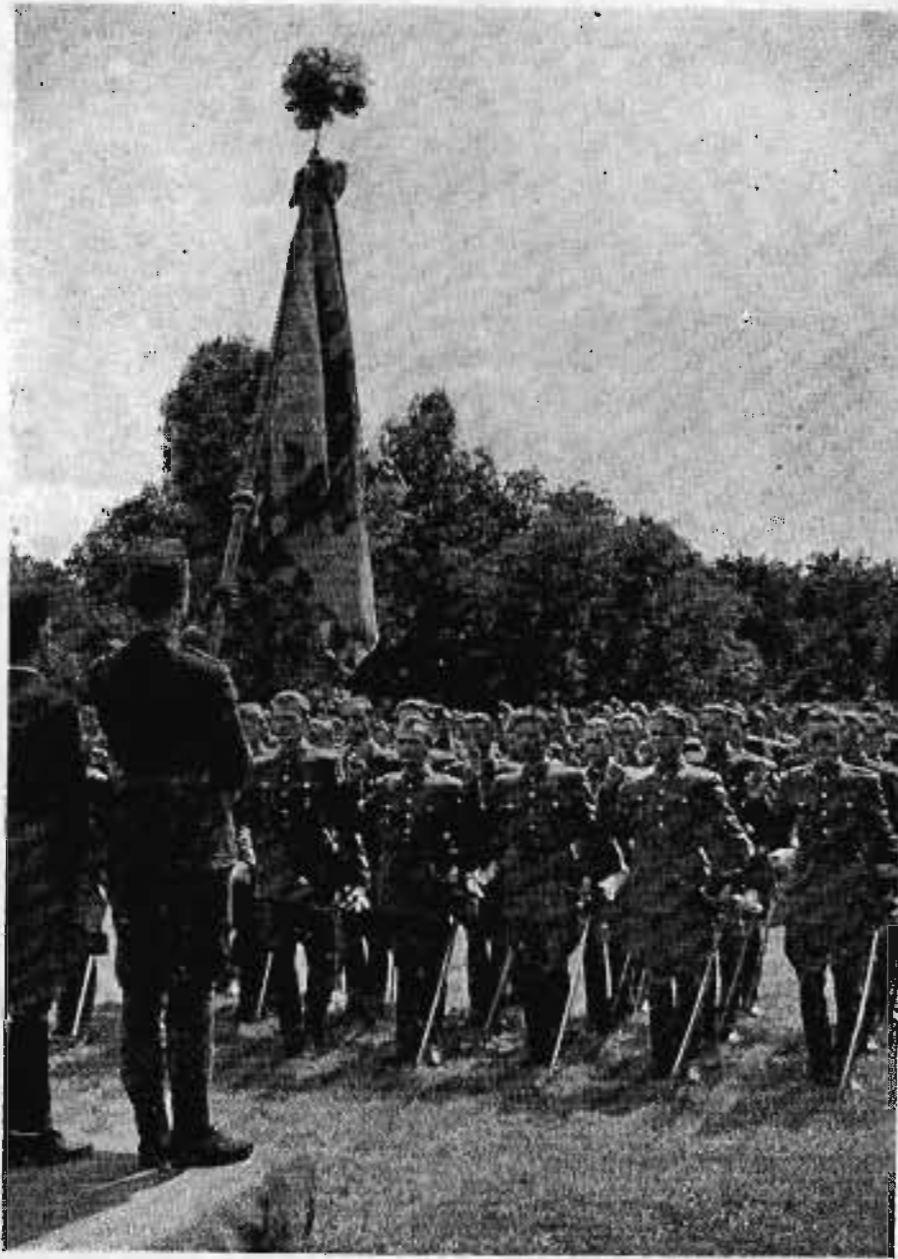
A felavatandó zászlóshelyettesek reggel feleke-
zetük szerint istentiszteleten vettek részt, ahol a
budapesti csendőralakulatok tiszti és legénységi kül-
döttsége is megjelent.

A Bőszörményi-uti csendőrlaktanya napsütés-
ben, zászlódiszben várta az ünnepély kezdetét. Az
udvaron felsorakozott a díszszázad, mellette a be-
nem osztott tisztek és legénység, a balszárnyon pedig
a felavatandók.

Vitéz Faragho Gábor altábornagy, a m. kir.
csendőrség és rendőrség felügyelője, 13 órakor érke-
zett a laktanyába. Fogadta a díszszázad parancsno-
kának jelentését, majd az arcvonal lelépése után be-
szédet intézett a felavatandókhoz.

— A mai nap különös öröme — mondotta — annak az álmunknak valóra válása, hogy tisztit avathatunk legénységi állományú csendőröket, akiknek megvan a rátermettségük arra, hogy a tisztí hivatás betöltsék, a tisztí állás követelményeinek megfeleljenek. 30 csendőr főtisztihelyettest nevezett ki a Kormányzó Úr Ó Főméltósága hozzájárulásával a honvédelmi miniszter úr a mai napon. Azt, hogy önök lettek az első kiválasztottak, tudják be annak, hogy önök voltak a legkiválóbbak. E kinevezésük jól végzett munkájuk és kötelességteljesítésük jutalma. Azonban felhívom figyelmüket arra: ne gondolják, hogy főtisztihelyettség avatásukkal más emberré váltak. Hivatásuk és kötelességük ugyanaz maradt, csak a felelősségük lett nagyobb. Magasabb rendfokozat nagyobb felelősséggel jár.

Egyébként tisztek és legénység között nincs és nem is volt soha különbség. A követelmény mindkét részről ugyanaz: hűség a Legfelsőbb Hadúr iránt és a Haza szolgálata.

Csendőr hadnagyok avatása augusztus 20-án a Ludovika Akadémián.

Említettem, hogy minél magasabb a rendfokozat, annál nagyobb a felelősség. Meg fogják Önök látni, hogy a felelősség nyom. A parancsot könnyebb végrehajtani, mint annak kiadásáért a felelősséget vállalni. Felelősségük most már a legénységről való gondoskodásban is nagyobb. A tiszt elsőrendű kötelessége ez. Akikre önök közül, mint legénységi állományúakra, beosztottak voltak bízva, tapasztalhatták, hogy milyen felelősség a legénységről való gondoskodás. A tisztre ez még inkább vonatkozik.

Ennek az ünnepnek jelentősége az is, hogy most már minden csendőrnek lehetősége nyílik arra, hogy tiszt legyen. Ez az ünnepség szolgáljon buzdításul azoknak is, akik most nem kerültek önök közé. A legegyszerűbb katonára is érvényes az a közmondás, hogy zsebében hordhatja a marsallbotot.

Amikor az összes csendőrtisztek és távollévő honvédtisztek nevében köszöntöm önöket, kijelenthetem, hogy a csendőr tisztikar a legnagyobb szeretettel fogadja

s főtisztihelyettesi állásuk kezdeti nehézségeiben szeretettel fogja támogatni mindnyájukat.

Isten áldását kérem jövőendő munkájukra!

A Felügyelő úr nagyhatású beszéde után a főtisztihelyettesek az előírt külsőségek között letették a katonai és csendőrségi esküt.

Ezután Szombathy Lajos zászlóshelyettes a felavatottak nevében az alábbi beszéd kíséretében hitet tett főtisztihelyettesi hivatásuk mellett.

„Nagyméltóságú Altábornagy Úr!
Bajtársak!

A magyar katona magasztos érzésével és büszke öntudatával állunk itt, amikor Kormányzó Úr Ó Főméltósága kegyes elhatározásából főtisztihelyettesi avatásunkhoz érkezünk. E büszke öntudat kell, hogy eltöltsen a katonát mindannyiszor, amikor csillagot varrnak a galérijára. Ez történt velünk is — még fokozottabb mértékben!

Tudjuk, hogy nehéz, küzdelmes idők várnak reánk. De úgy érezzük, hogy az eddig eltöltött hosszú évek kemény munkájában felkészültünk: lelkünkben hordozzuk mindazt a nemeset és jót, amelyre az új utunkon, az élet és becsület mezején szükségünk lehet. De érezzük azt is, hogy csendőréletünk eddigi emlékeit — melyek bajtársi szeretettel vannak átszöve — elhomályosodni soha nem hagyjuk.

Tudjuk, hogy életünk e fordulópontja nem a nap-sütéses oldalt, nem a polgári kényelmet jelenti, hanem a harcot, a világháború hatodik évében, amikor ismét harcol a magyar. Érezzük a nagy felelősséget!

Ma, 1944. augusztus 20-án, amikor egy második, méreteiben szinte minden képzeletet felülmúló világháború tombol, csendőréletünk egyik legszebb ünnepét — a főtisztihelyettesi állománycsoport megszületését — ünnepeljük. Igérjük, hogy hűséges sáfárok leszünk!

Ódánk most arat a halál: büszke magyar kalászosok hajtják le örökre fejüket, vagy akikhez a sors még mostohább volt: a szibériai ölmobányákban szenvedhetnek halálukig. A magyar katonalélek azonban ennek dacára nem a sunyi, számító meghúzóds híve, hanem a bátor kiállást sürgeti, önként otthagyni a kényelmes otthon összes örömeit. Ezeken a hősköm keresztül látnunk kell, hogy a katonaszellemet fajtánkból kiirtani soha nem lehet. Jöhet bármilyen megpróbáltatás, jöhet bármilyen csábítás, a magyar katonaszellemet még egyszer megölni nem hagyjuk!

Most pedig: forró szeretetünk, tántoríthatatlan ragaszkodásunk külső jelül, hűséggel Isten, Haza és a Hadúr iránt, ősi magyar szokás szerint rántsunk kardot és kiáltunk egy szívvvel, egy lélekkel:

„Híven, becsülettel és vitézül!” ...

Utolsó szavainál a felavatottak kardot rántottak és egy ütemre hangzott fel ajkukról a csendőrség jelmondata, a szent fogadalom.

Ezután két zászlóshelyettes megkoszorúzta a laktanyaudvaron felállított csendőr vértanúk emlékművét, miközben a diszszázad és a be nem osztott tisztek és legénység néma tiszteletadással rótták le kegyeletüket a testület hősi halottainak emléke előtt.

Az ünnepélyt díszmenet fejezte be.

Az avatás után a budapesti csendőrtiszti-étkezőben díszebéd volt, melyen a m. kir. csendőrség és rendőrség felügyelőjével az élén az ünnepélyen megjelent tisztí küldöttségek tagjai, a felavatott zászlóshelyettesek és a tisztíétkezőben étkező tisztek vettek részt.

vitéz Bonczos Miklós, az új belügyminiszter.

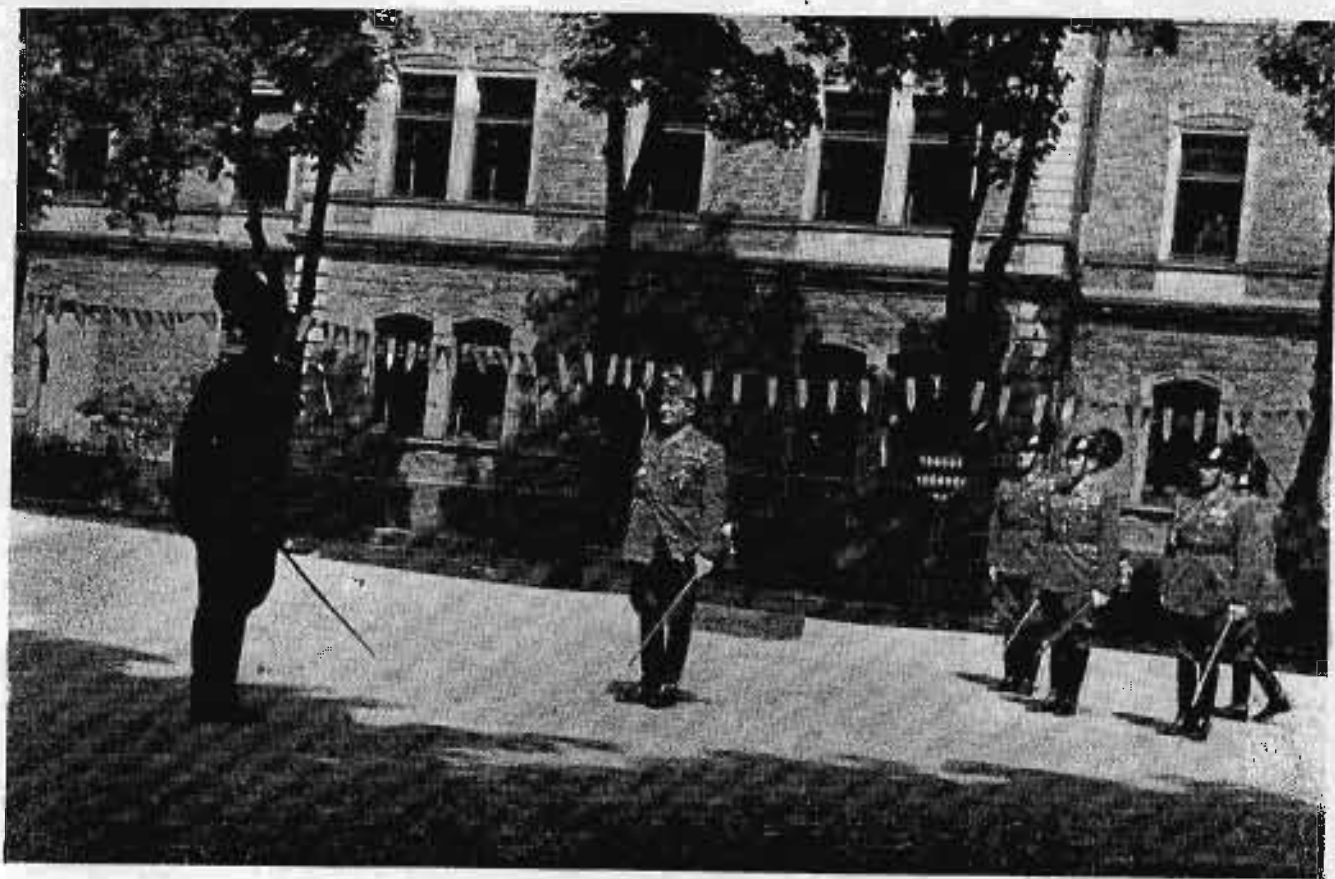
PORTYÁZÁS

Főtisztihelyetteseket avattak Szent István napján a budapesti csendőrlaktanyában. A kiválóak között is a legkiválóbbak sorakoztak fel, hogy ünnepélyesen megkapják a felhatalmazást új rendfokozatuk viselésére.

A főtisztihelyettesi állománycsoport felállításához fűződő gondolatainkat már megírtuk akkor, amikor ezt az állománycsoportot a Kormányzó Úr Ó Főméltósága engedélyezte a csendőrség számára, most mégis újra ki kell erre térnünk, mert látni a valóságos új főtisztihelyetteseket szép és nagy öröm volt.

Természetesen nagy öröm volt ez elsősorban nekik. Ezt nem is titkolták. Ragyogott a mosoly és csillogott a tekintet. Velük örült mindenki, aki ott volt az avatáson és velük örül mindenki most, amikor az avatás hírét olvassa. Ebben nem kételkedünk. Túlságosan irigynek vagy közömbösnek kell annak lennie, aki nem így érez. Nem azt kell nézni, hogy személy szerint kiket, hanem azt, hogy milyen testületet ért ezzel kitüntetés. Ez a testület pedig a tisztihelyettesi kar.

A most avatott kardbajtóknak a fényéből kivétel nélkül minden tisztihelyettesre jut néhány sugár. Nemcsak a kiválasztott személyek emelkedtek, hanem az egész kar. Ez a kar az önmaga szorgalmával, becsületességével, ügyességével és tanulmányosságával magából termelte ki ezeket a kiváló tagjait. Ha ebben

Csendőr főtiszthelyettesek avatása augusztus 20-án a budapesti Bösörmenyi-úti csendőriaktanyában.
A m. kir. csendőrség és rendőrség felügyelőjének fogadása.

a karban nem lennének különleges értékek és képességek, akkor erre az avatásra sem kerülhetett volna sor. Akkor eszébe sem juthatott volna még a gondolata se senkinek, hogy ebből a karból ki kell, mert ki lehet bányászni azokat, akik nagyobb látókörű vezetésre is alkalmasak.

Igy kell nézni a dolgot, akár Budapesten szolgál a csendőrtiszthelyettes, akár az alpári őrsön. Mindnyájunk jutalma ez az avatás és jutalma, egyik leg-szebb eredménye az egész csendőrségnek is. Amelyik testületben a belső fejlődésnek ilyen lehetőségei és eredményei vannak, annak nem kell megtagadnia önmagától egy kis büszkeséget. Ha az egyik testvér sikert ér el, növeli az egész család tekintélyét és ön-bizalmát. Ez történt most nálunk. Így nézve a dolgot, mindegy, hogy melyik testvér az, aki a sikert ki-harcolta.

Köszöntjük az első csendőr főtiszthelyetteseket. Gondjuk nem lesz kevesebb, hanem több. Szolgálatban és magánéletben egyaránt. Érezni fogják ezt már a változás legelején, a tiszti tanfolyámon és érezni fogják egyre erősebben kint a gyakorlati életben. Egészen bizonyos, hogy nem egyszer sóhajtanak egyet-egyét titokban s visszakivánják a régi egyszerűbb, szűkebbkörű szolgálati és magánéletkörülményeket. Visszakivánják, mint ahogy a nagyvárosba belendőt és megbecsült, befolyásos, tekintélyes ember is nem egyszer visszahajítja a falusi fiatalok egyszerűségét és gondtalanságát.

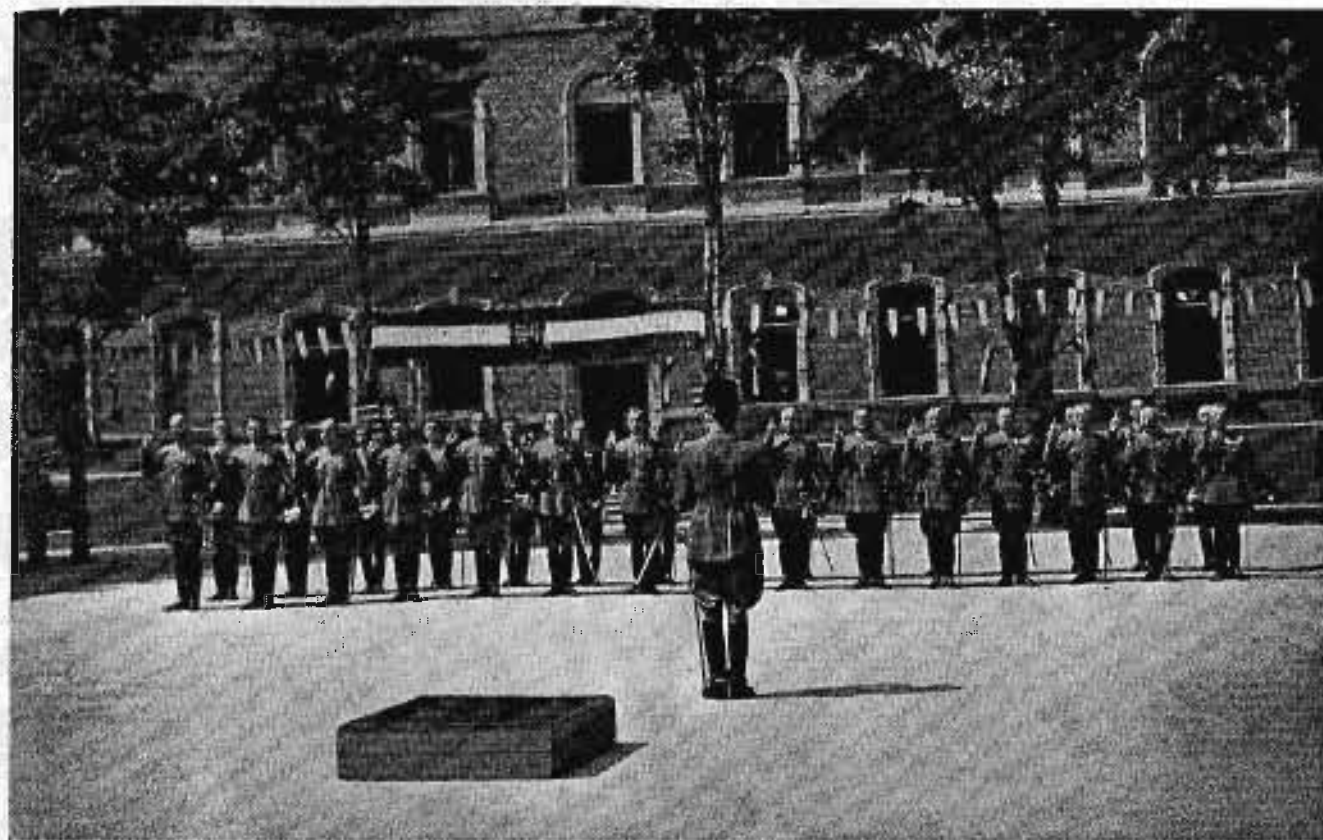
Ezek a sóhajok azonban csak sóhajok maradnak. Az új életkörülmények, új feladatok és a cselekvés új, megnőtt lehetőségei menthetetlenül sodorják az

embereket a kötelesség útján. A főtiszthelyettesek is egyre jobban belenőnek és belemelegszenek az új helyzetükbe s a nagyobb feladatokat vinni fogják buzgón nem azért, mert más rendfokozatot kaptak, hanem azért, mert tisztességes ember mást nem tehet.

Az avatás díszje és büszke öröme az érem egyik oldala, de van ennek az éremnek ezek szerint másik oldala is, ami másként nem lehet, hiszen azért érem az érem. Akik még nem jutottak el pályájukon ideig, gondoljanak az érem mindkét oldalára. Ne csak a rangosat nézzék, hanem nézzék a bajosat is. Nehéz szolgálatért felelünk mindannyian és mindenki a maga helyén. Higyje el mindenki, hogy minél jobb megyünk a soron, annál nehezebb.

Ezért nemcsak bajtársi örömmel, hanem a nehezebb feladatkört megillető elismeréssel és megértéssel is kell az új főtiszthelyetteseket üdvözölni mindenkinek, akikkel a szolgálatuk során egybekerülnek. Támogatni kell őket felülről, de különösen támogatni kell őket alulról, mert erre szükségük van. Enélkül üres bábok maradnának a csendőrség életébe. Érezze őket magáénak a tisztikar is, meg a tiszthelyettesi kar is. Csak így lehetnek a csendőrség igazi új értékei, csak így kapcsolhatják még szorosabb egységbe az egész csendőrséget.

Egységet említettünk. Ez a lelke mindennek. Ahol ez hiányzik, az nem ér semmit. Se család, se társaság, se testület. Egyek vagyunk abban, hogy egy testületnek a tagjai vagyunk. Hogy azután az egyes feladatköröket más és más rendfokozatúak látják el.

Az új csendőr zászlóshelyettesek eskütétele.

az a világ minden ilyen közösségében és egységében így van, másként nem lehet. Ha valahol másként próbálnák, jönne a csőd gyorsan.

Mi arra vigyázunk, hogy emberek embereket ne üssenek és ki ne raboljanak. Feladatunk tehát nem mesterség, hanem egyike a legtisztább és leg-emberibb hivatásoknak. Ezt tudni kell és érezni kell mindnyájunknak. Nekünk az életet és a munkát kell megvédenünk s ezek a legdrágább emberi kincsek. Ez a hivatás tehát a szó szoros értelmében a leg-nemesebb hivatás. Nélkülözhetetlen bárhol a világon. Minden más is lehet fontos, de mégis ez az alapja mindennek, ami az emberi életközösséget jelenti.

Ha valamiben, ebben igazán egyek és egységesek lehetünk. Szívesen és meggyőződéssel. Mi nem rész-vénytársasági alapon és kereseti célokkal portyázunk. Mi eszmei, emberi célokat szolgálunk. Nálunk haszon-irigységek nem lehetnek, mi az tehát, ami gátja lehetne az igazi egységnek?

Néha egy kis irigység és még gyakrabban valami félreértés. Kerüljük ezeket. Méltatlanok a hivatásunkhoz és a komolyságunkhoz. Nem azt mondjuk, hogy szeressük egymást gyerekek, amit a futballisták szoktak danolni. Hagyjuk ki ezt a szeretést a játékból, inkább vegyük komolyabban a megbecsülést és meg-értést, ami olyan kemény egységbe fűzhet bennünket, mint a gránit.

Aki ezt úgy érzi, az most igazán tud örülni az új főtiszthelyetteseknek. És általában más bajtársak megérdemelt sikerének.

Emberileg is szép, ha örülni tudunk mások örö-mének. Aki rájön ennek az ízére, nem mond aztán le róla. Egyike a legzamatosabb csemegéknek. Egészen más az íze így a saját öröme is. Megérdemeltebb-nek, tisztábbnak érezzük és zavartalanabbnak.

A tapasztalat szerint mégsem elég általános szokás ez. Azt hisszük, hogy ezzel születni kell, pedig ez is nevelés, meg önnevelés dolga. Sokan nem is gondolnak erre. A szülők ösztönösen önzésre nevelik a gyermekeiket s azok később is megmaradnak ezen a vonalon. Nem bánatnak senkit, nem irigykednek senkire, de mások öröme is csak úgy hat rájuk, akár a hegedűszó a taplóra.

Túlágoston zártkörű és sovány lehet az ilyen emberek gondolatvilága, nem is beszélve az érzés-világukról, pedig az ember egymagában nem elegendő arra, hogy színessé tegye az életét. Kell hozzá a család, ahol már mások öröme is a miénk, de ez sem elég. Kellenek hozzá még emberek, akiknek az örö-mét szintén meg lehet osztani. Aki ennek az ízet nem ismeri, az tán nevetni sem tud, aki pedig nem tud nevetni, minnek született?

Nagy Frigyes porosz király alól 1759 augusztus 12-én Kunersdorfnál két lovat lőttek ki és életét csak a zsebében levő arany szelence mentette meg, amely a mellének szánt puskagolyót felfogta.

Egy tábori csendőr naplójából.

Írta: **BÁNFÖLDI GYÖRGY** törzsőrmester
(Debrecen)

(Befejező közlemény.)

A keleti harctér magyar részein 1942-ben ismertük fel a partizánveszélyt s észrevettük mindjárt azt is, hogy a szovjet hadvezetőség a hírszerzők és partizánok tevékenységét közös nevezőre hozta.

Mióta visszatértem a harctérről, sok olyasmint hallottam itthon, amiből a partizánokkal szembeni tájékozatlanságra következtettem. Ezért naplóm befejezéséül elmondok még egyet-mást a partizánokról.

A partizánkérdés a mostani háború egyik igen fontos ügye. Senki se merje ujját megharapni, hogy községében nincs. Mert a partizán nem hord ismertetőtáblát a nyakában, nem jár mindig többesben, nem mindig rabol, gyilkol és gyújtogat.

A partizán — mint ilyen — képzett ember. Már békében ezer- és ezerszámra készítette elő őket feladataikra a szovjet. Hosszú hónapokon keresztül folyt a válogatott emberanyag kiképzése, ami kb. egyenértékű az oroszoknál oly híres hírszerzőiskoláéval.

A partizán tehát nem azzal kezd, hogy gyülekezik a falusi kiserdőben, hanem igen gyakran hosszú időn át nem tesz semmit. Csak példaképpen említtem meg, hogy a szolnoki tiszahíd felrobbantása olyan időben, amikor ez nem illik be az ellenség terveibe, nem áll arányban egyetlen partizán lebukásával sem. Egy-egy kiküldött partizán tevékenysége abból áll, hogy addig, amíg arra parancsot nem kap, semmi néven nevezendő olyan cselekményt végrehajtania nem szabad, amiből a hatóság vagy a közbiztonsági szervek arra következtetnének, hogy ez partizánmunka. Sőt megfelelő alkalmak kihasználásával éppen olyan tevékenységet kell kifejtene, amiből az arra hivatottakban az az érzés váltódik ki, hogy itt biztosan nincs partizán. Képes magát hónapokon keresztül tétlenségre is kárhóztatni a cél érdekében.

Ezek után jogosan kérdezhetjük, hogy akkor miért van partizán? Megmondom. Azért, hogy abban az időben, amikor az ő hadvezetősége tervei nek legjobban megfelel, a helyén legyen és cselekedni tudjon.

A partizán azonban nem tétlenkedik a várakozási idő alatt sem. Szemét és fülét nyitva tartja. Megismerkedik a helyi viszonyokkal, azokat kiértékeli és ha jön a parancs, annak megfelelően cselekszik. Észrevétlenül felkutatja azokat az egyéneket, akikre adott esetben számíthat. Legtöbbször magára, vagy magukra vannak hagyva. Dolgozik, előzékeny és alázatos. Igazolmányai tökéletesek. Külön gondja van a szovjetvezetőségnek még arra is, hogy a kiküldött partizán a megfelelő tájszólással beszéljen és a népi szokásokban is jártas legyen. Különféle mesékkel igyekszik mindenkinek a bizalmába férkőzni. Ha próbára teszik, rendszerint a legkeményebb próbát is kiállja.

1942. év őszén a Dón melletti magyar front mögött az egyik járőr egy vándorcipészt fogott el. Igazolmányai teljesen rendben voltak. A hiba azon-

ban ott volt, hogy amikor a járőr megkérdezte, hogy honnan jön, olyan helyet mondott, ahonnan nem jöhetett. Bekísérték hozzánk. Kikérdezték során beismerte, hogy több mint egy hónapja dobta át éjtőernyővel. A parancs szerint meg kellett ismerkednie az Ostrogosh—Budjenni-út környékével. Mielőtt felderítését megkezdte volna, betért egy faluba, hogy tájékozódjék. Amíg a faluban tartózkodott, parancsot kaptak a falu bírái, hogy minden ott lakó nevére egységes személyazonossági igazolványt állítsanak ki. Aki nem bennszülött és ott tartózkodik, annak is adhatnak, de ezekért a bíró saját személyében felelős. Mivel érezte, hogy ő igazolványt nem fog kapni, sőt esetleg átadják a katonaságnak, egy kiállított igazolványt ellopott és a következő éjjel a faluból megszökött. A hátán lévő félzsákban egy kalapács, egy pár foltnak való és egy rossz félcipő volt. Ezzel a felszereléssel mint vándorcipész útra kelt. A kijelölt útvonalat félig tudta lejárni, amikor elfogták.

Ha tehát ilyen vándoriparossal, vagy újonnan érkezett emberrel találkozunk a járőr, gondoljon mindig az itt leírtakra. Felületes eljárással sok ilyen veszedelmes ember beszívargása válna lehetővé, a lelkiismeretes szolgálatteljesítés azonban hamar leleplezi ezeket.

Emberbújtatás okmányhamisítással.

Írta: **PALOTÁS JÓZSEF** főtörzsőrmester (Kolozsvár)

A csendőr tudja, hogy a bűn mindenütt megterem. Mindenütt akadnak magukról megfélemlített emberek, a legmagasabb társadalmi osztályokban éppúgy, mint azok között, akiknek a hivatása éppen a lelkek nemesítése. Egy ilyen bűnös útra tévedt lelkész okirathamisítási üzemleiről emlékeztem itt meg. A bűnt üldöző csendőr sokat tanulhat belőle s ha az igazoltatásoknál kezébe akadt okmányok átvizsgálásánál észébe jutnak ezek a sorok, nem hiábavaló munkát végzett cikkem elolvasásával.

A bécsi döntés után visszatért Észak-Erdély egyik gör. kat. plébánosát az 1940-től 1944-ig terjedő idő alatt több zsidó és néhány román is megkörnyékezte hamis keresztelési, házassági és halotti anyakönyvi kivonatok kiadására céljából. A kérelmezők persze nem szívességből kívánták a munkát. A plébános kezdetben nem mutatott hajlandóságot az okmányok kiadására, de később a pénz megszedítése és megfélemlített papi hivatásáról.

A lelkész több község anyakönyvét vezette. Ahol a könyvekben üres lapoldal volt, vagy ahol a lap alsó vagy felső szélé nem volt beírva, a kérelmezők által közölt adatokat a lelkész részben sajátkezűleg írta be, részben a kérelmezőkkel íratta be. Az anyakönyvi beírások az 1817-től 1940. évig vezetett könyvekben történtek, aminek alapján a kérelmező zsidók mint keresztény szülőktől származók nem számítottak zsidóknak. Ilyen körülmények között több zsidó mentesült a sárga csillag viselése, valamint a táborokba szállítás vagy gettókba való összeköltözés alól.

EMÉKEZZÜNK!

László Imre őrsvezető, címz. őrmester, az alsó-dómuki őrs parancsnoka, a románokkal vívott harcban, 1916 szeptember 1-én, a Nyergeshegy mellett elesett.

Takács József ada-kalehi különítménybeli csendőr 1916 szeptember 1-én Ada-kaleh-en román hadifogságba esett, ahol nyoma veszett.

Csete Ferenc járásőrmester, herkulesfürdői járás-és őrsparancsnok, a románokkal vívott harcban, 1916 szeptember 1-én Herkulesfürdőnél elesett.

Fazekas Mihály dealu-caprai őrsbeli csendőr a románokkal a Boli-barlangnál vívott ütközetben, 1916 szeptember 2-án elesett.

Horváth György móri őrsbeli csendőr 1916 szeptember 3-án Burgajetben, Albániában, ragályos betegségben meghalt.

Váradi József őrsvezetőt, a maróti őrs parancsnokát, egy üldözött fegyveres gonosztevő 1910 szeptember 6-án a berettyószentmártoni temető mellett agyonlőtte.

Andrejka Mihály gályai őrsbeli csendőr, címz. őrmester, Albániában szerzett betegségében, a meljinei várkorházban 1916 szeptember 6-án meghalt.

Kárpáti József mernyei őrsbeli őrsvezető, címz. őrmester a gyergyóalfalui Maros-hídnál, a románokkal vívott ütközetben, 1916 szeptember 6-án elesett.

Szabó Balázs inkei őrsbeli csendőrt 1909 szeptember 1-én az inkeantalfai határban egy orvvadász agyonlőtte.

Tanka Bálint szegedi kerületbeli 2. oszt. őrmester 1917 szeptember 8-án Szerbiában, járványos betegségben meghalt.

Pápai Ferenc gyulafehérvári őrsbeli őrsvezető, címz. őrmester, 1916 szeptember 9-én az oroszokkal vívott harcban Mielnica mellett elesett.

Földvári Hírótsz 1. oszt. őrmester, a felsőszécsi őrs parancsnoka, a harctéren szerzett betegségében 1916 szeptember 10-én Bécsben meghalt.

Báncsi Benjámin csikszeredai szárnybeli és Szaszarván István nemesszalóki őrsbeli csendőrök a románokkal a Bucina-tetőn vívott harcban 1916 szeptember 10-én elesetek.

Balogh András hadnagy, a hátszegi szakasz parancsnoka, az orosz harctéren szerzett járványos betegségben 1915 szeptember 11-én Ivangorod-Irená-ban meghalt.

Nagy Ádám csikmenasági őrsbeli csendőr, címz. őrmester a románokkal a Tolvajos-tetőn vívott ütközetben 1916 szeptember 12-én sebesülten hadifogságba esett, ahol meghalt.

Várkonyi Béla alattányi őrsbeli csendőr 1926 szeptember 14-én a jászberényi határban járőrtársa szuronyába esett és meghalt.

Gábor István nagyborosnyói őrsbeli csendőr a románokkal Homoródnál vívott ütközetben 1916 szeptember 15-én hadifogságba esett, ahol meghalt.

Járfás Pál budapesti közlekedési őrsbeli csendőr, az általa vezetett gépkocsi rúgótörése következtében 1937 szeptember 15-én szerencsétlenül járt és Szolnokon még aznap meghalt.

A könyvek vezetésénél igen óvatosan jártak el. Az 1817. évben született egyéneket — már mint házasságokat — iparkodtak a megfelelő évben a házasságot kötöttek anyakönyvébe is bevezetni. A későbbi időkben pedig mint elhalt, egyént az elhaltak anyakönyvébe is bevezették. Így az volt a látszat, hogy a könyvek vezetése, a születés, házasságkötés és elhalálozás beírása pontosan történt. A beírásokat végző személyek figyelme arra is kiterjedt, hogy a színe-hagyott régi tintát utánozzák. Ezért a tinta vízbe és kevés piros tintát öntöttek, hogy kissé rozsdaszínű legyen a beírás. A tinta színe azonban nem volt tökéletes és a nyomozás során könnyen felismerhető volt, hogy utólagos bejegyzések vannak az anyakönyvekben.

Az okirathamisítási ügyben végzett puhatolás és nyomozás során megállapítottuk, hogy a lelkész 132 tételt vezetett be utólag hamisan az anyakönyvekbe. Ennek 10%-a román nemzetiségűeké volt. Ezek állás elnyerése vagy nyugdíjfolyósítás ügyében kérték a hamis okmányokat. Az anyakönyvi kivonatok darabjéért állítólag 100—300 pengőt fizettek a lelkésznek, de csak az érdekeltek állítása szerint. A lelkész életmódja és anyagi helyzete ezt megcáfolták.

A nyomozás megállapította azt is, hogy a plébános a kezelésére bízott anyakönyveket a kérelmező zsidók kívánságára X. községből az általuk kívánt helyre vitte. Egy esetben egy közeli város szállodájába, más esetekben pedig távolabbi városok szállodáiba is, ahol azután a hamis adatokat bevezették. Az anyakönyvekbe 21 tételt egy budapesti zsidó vezetett be, aki Szlovákiában lakó szülei és rokonai részére szerzte meg az okmányokat, hogy Magyarországra át-szökhessenek. Terve azonban csak részben sikerült, mert az őrs idejében értesült az okmányhamisításról.

Feltehető, hogy az ország más részeiben is akadnak megtévedt egyének, akik jó pénzért vagy egyéb okból alkalmat adnak egyes személyeknek, arra, hogy a törvényt kijátszák és mint nem kívánatos elemek a magyarság körében bujkáljanak s végezzék földalatti aknamunkájukat.

Ezért kívánatos az őrskörletben letelepedett gyanús egyének és a kellően nem ismert kivételezett zsidók okmányait átvizsgálni, hogy azokat hol, ki és milyen körülmények között állította ki. Célszerű a gyanúsak vélt okmányokat annak az őrsnek megküldeni, amelyiknek körletéhez tartozik az okmányt kiállító hivatal, hogy meggyőződjék az őrs arról, hogy valóban szerepelnek-e az adatok az anyakönyvekben s ha igen, mikor és milyen körülmények között kerültek oda be. Ha ez megtörténik, sok bűnös egyén kerül az igazságszolgáltatás kezére.

A hétéves háború után az összes törzs- és főtisztek, a hadbírák, valamint őrmesterig bezárólag valamennyi tiszt részére, a méltóság kifejezéséül, szolgálalon kívüli viselésre arany, illetőleg selyem bojtjal díszített spanyol nádbot rendszeresített. A káplárok minden díszítés nélkül való mogyorófa pálcát hordtak és pedig nemcsak szolgálalon kívül, hanem szolgálaton is, mely utóbbi alkalommal a pálcát egy kis huroknál fogva a mellen, a szíjjazatra akasztva volt viselendő. Ezzel a pálcával mérték ki ama bizonyos huszonötöket. A botviselés a tiszteknél a XIX. század elején szűnt meg.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL

Hírszerzés és kémelhárítás.

Írta: FERENCZY ÜDÜN alezredes.

(18. közlemény.)

Bercsényi nagyon megkedvelte ezt a göthös, furcsa öreg embert, szívesen eltársalgott vele s tréfásan Habakuk prófétának nevezte. Koncz ismerte a Csallóközt, a Fehérhegyek vidékét, a morva határszél, szívesen vállalta próféta-kalandozásai mellé az ennél sokkal veszélyesebb hírszerző feladatok végrehajtását. Ezeket a feladatokat hazafias lelkesedésből, örömmel vállalta s kitűnő eredménnyel végezte. A szerénykülsőjű vézna kis emberke feltűnés nélkül csúszott át a császári előőrsök vonalán.

Sokszor napokig, sőt hetekig volt távol, senki sem tudta, hol jár, mit csinál. Mikor hazatért, legelső dolga volt Bercsényinél jelentkezni s beszámolni tapasztalatairól és a látottakról. Jelentéseit is mindig fellengős formában, bibliai köntösbe öltöztetve adta elő. Sohasem tudott a bibliától eltérni; beszélt a csillagokról, az égiekkel való szövetségről s ilyen előadásai közé szőtte be az ellenségről szerzett híreit, annak helyzetét, erejét, szándékát. Hozzá kellett szokni beszédmodorához, de aki megszokta, az ki tudta hámozni a valóságot. A kis embernek Bercsényi sátorába éjjel is szabad bejárata volt. Bercsényi menetek alatt maga mellé vette, hintóba ültette s nemegyszer még tanácsát is elfogadta. Ha Koncz huzamosabb ideig távol volt a kuruc táborból, Bercsényi mindig aggódott, hogy nem történt-e valami baja.

Koncz megbecsülhetetlen szolgálatot végzett a kuruc sereg számára 1704 december havában a nagyszombati csata előtti hetekben. Heister osztrák tábornok serege október havában kezdett gyülekezni a Morva mögött. Koncz állandóan nyomon követte a sereget s minden mozdulatát megfigyelte. Sikert is neki időnként az osztrák sereg táboriőrs vonalait észrevétlenül átlépnie s Bercsényinek pontos jelentést küldeni.

1705 augusztus havában Konczot is utolérte a végzete, az, ami a legtöbb hírszerzőnek osztályrésze szokott lenni. Egy éjjel Bruck táján ólálkodott az osztrák tábor közelében, itt felismerték és elfogták. Pozsonyba szállították, ahol a császári haditörvényszék halálra ítélte és kivégeztette.

Bercsényi még idejekorán megtudta, hogy Konczot elfogták, de hiába volt minden kísérlete, hogy értékes emberét kiszabadítsa, pedig kicserélésére megfelelő számú császári hadifoglyot ajánlott fel.

Az ábrándos lelki prédikátor és jövődömondó molnár a magyar nemzeti ügy vértanúja lett. Azok közé tartozott, akik a kémkedést elhivatottságból, hazafias lelkesedésből, önzetlenül, szinte szenvedélyből űzték és csakis megbízóiknak szolgáltak.

Ebben a korban játszódott le a Jókai regényéből is ismeretes „Löcsei fehérasszony”: Ghéczy Júlianna hűtlenségi esete is.

Ghéczy Zsigmond kuruc ezredesnek, Rákóczi karabélyos ezrede parancsnokának, volt a leánya Júlianna, Korponay Jánosnak, Rákóczi ármádiás kapitányának felesége. Míg férje Rákóczi zászlai alatt küzdött, addig Júlianna férjétől el-el szakadva, hol birtokán, hol Löcsén tartózkodott. Maga is beavatkozott a hadiesemények irányításába.

Löcsét 1710-ben a labancok ellen Andrassy István kuruc tábornok védte. A körülzárás idejében Ghéczy Júlianna is a várban tartózkodott. Szerelmi viszony fejlődött ki Júlianna és Andrassy között. Júliannát barátság fűzte a várba szorult Löffelholz osztrák generális feleségéhez, aki maga is magyar asszony volt. A sors úgy hozta, hogy Löffelholznét is gyengéd szálak fűzték egy idegen férfihez. Kölcson ismerték egymás szerelmi ügyét.

A császáriaknak nagy érdekük volt, hogy a várat hatalmukba ejthessék, meg is próbálták erre minden eszközt. Így jutottak el Ghéczy Júliannához is. Löffelholzné szóba hozta Júlianna előtt, hogy mi csoda kitüntetések várhatnának reá, ha Andrassy segítségével ügyesen a császáriak kezére játszaná Löcse várát. Tudták, hogy Andrassy mindent megtesz, ha a szép asszony kívánja.

Ghéczy Júliannának tetszett a kalandos ötlet s ezért rávette Andrassyt a terv végrehajtására. Még ma is megvan a löcsei Probstner-féle kert felső részében, magas bástyafalak között, lombok közé elrejtve, az a titkos ajtó, melyen keresztül Júlianna éjnek idején Löffelholz katonáit a várba vezette. Most e helyen egy érdekes kép, egy életnagyságú, fehérpongyolába öltözött nő áll. Vállán keskeny vöröskendő van átvetve. A nő tekintetével biztatón int le a sánc felé s míg egyik kezével hivatatólag integet, a másik kezével kulcsot tart az ajtó závarjára.

A vár bevétele után Andrassy átpártolt a labancokhoz, Ghéczy Júlianna pedig lépéseket tett nagyértékű szolgálatának megjutalmazására. A császáriak mindent megígértek neki. Kétségtelen, hogy kívánságait teljesítik is, hisz már az adománylevél is ki volt utalva, ha a majthényi fegyverletétel után olyan gyanuba nem keveredik, melyből azt következtették Bécsben, hogy titokban a Lengyelországba menekült kurucokkal konspirál.

Júlianna 1712. év tavaszán gömörmegyei birtokán tartózkodott. Egy este egy titokzatos zarándok kereste fel, aki különböző leveleket hozott hozzá. A levelek Rákóczitól és Bercsényitől származtak az országban tartózkodó kuruc főemberek részére. A levélben arról volt szó, hogy gyülekezzenek Ghéczy Zsigmond lakásán és ott beszéljék meg a felkelésre vonatkozó tennőket. Hogy e leveleket címzettéknek átadta-e vagy sem, azt nem lehetett megtudni. Ő maga sohasem vallotta be. Ghéczyné azonban a levelekben foglaltakról feltétlenül tudott, mert azzal Pálffy János gróf előtt dicsekedett. Éppen ezzel keltette fel a gyanút maga ellen.

Három kép az űrs életéből: 6 és 7 óra között.

Papp szakv. (Csörötnek) felv.

III. Károly koronázása idejében szó volt arról, hogy Rákóczi és hívei megjelennek Pozsonyban és leteszik a hűség esküt. Bár Ghéczy Júlianna megígérte Pálffynak, hogy az előbb említett leveleket át fogja adni neki, mégis éppen e hírre nem tette, mert félt, hogyha Rákóczi tényleg hazajönne s ezt megtudná, baj lenne. Rákóczi ugyan nem jött haza, de Júlianna a leveleket mégsem adta át Pálffynak.

Löffelholz katonái egy Bercsényitől érkező levélküldeményt fogtak el. Ebben megemlíti Ghéczy Júlianna nevét azzal, hogy ő már kapott leveleket Magyarországon tartózkodó kuruc főemberekhez való eljuttatás végett s azokat valószínűleg el is juttatta a címzettekhez.

Az elfogott küldemény alapján Pálffy újból felhívta Ghéczy Júliannát, hogy a leveleket adja át. Júlianna ennek a felszólításának sem tett eleget. Azt a kifogást tette, hogy a leveleket elégette. Félt ugyanis attól, hogy az abban foglaltak alapján nagy kellemetlenséget szerézhetnek. Pálffy nem fogadta el az elégetésről szóló mesét. Ghéczy Júliannát letartóztatták és Vöröskő várába vitték. Itt raboskodott 1712-től 1715-ig. Pöre alig haladt előre, míg végre 1715-ben komolyan hozzáfogtak a tárgyaláshoz.

A császári bíróság megállapította, hogy Júlianna a labancokkal és a kurucokkal is összeköttetésben állott. A bíróság nem vette tekintetbe sem asszonyi voltát, sem azt az érdemét, hogy Löcsét a császáriak kezére játszotta. Júlianna tudta, hogy nem kerülheti el a sorsát.

A legerősebb férfire is borzasztó lett volna az a szenvedés, amelyet a kínvallatás alatt ki kellett állania. Kínvallatása azzal kezdődött, hogy a hóna alá erősített kötél segítségével csigán felhúzták, lábára mázsányi hatalmas köveket akasztottak. Inait valóssággal szétszagabták. A kínzás alatt óriási volt Júlianna lelkiereje. A nagy fájdalmak ellenére sem vallott apja és a kurucok ellen. Állandóan azt hangoztatta, hogy a leveleket elégette. Mintha csak szenvedésével és halálával akart volna megfizetni azért a bűnéért, amit elkövetett annakidején azzal, hogy Löcsét kuruc kézbe a császáriak kezére játszotta.

1715. szeptember 22-én, kínvallatása után három nappal, a Győr város piacán felállított vérpadon ütötte le pallosával a hóhér a gyönyörű asszony fejét. Büszke önértetét végig megőrizte s bátran és erős lélekkel nézett szembe a halállal.

Súlyosan megbüntették a labancok, pedig azoknak a szekérét tolták akkor, amikor Löcsét árulással a kezükre juttatta.

Az 1848—49-i magyar szabadságharc idejében is megtaláljuk a titkos hírszerzést, a kémkedést a hadviselő felek szolgálatában.

A szabadságharc a nemzetnek az elnyomatás alól való felszabadulása jegyében indult meg. Hírszerzőkben nem volt hiány. A nemzet harcából minden polgár igyekezett kivenni a részét, sietett a hadsereg segítségére és közölte mindazt, amit az ellenségről megtudott. Nem is volt szükség nagy kémhálózat kiépítésére.

A háború kitörését nem előzte meg titkos diplomáciai hírszerzés. A magyar nemzet jól tudta, hogy elnyomóval kell a harcot felvennie.

A hadsereg azelőtt egy kézben volt, a szembe kerülő csapatok egy test voltak, az állami szervek is egy fennhatóság alá tartoztak. A szembe kerülő felek egymás viszonyait teljes mértékben ismerték.

Meg kell azonban állapítani, hogy a magyar hadsereg a hírszerzés terén az osztrák hadsereggel szemben mégis előnyben volt. Az osztrák államhatalom csak azokat az alakulatokat ismerte, amelyek a magyar haderőkhöz átpártoltak. Nem ismerte azonban azokat, amelyeket itthon felállítottak.

Ezzel szemben a szabadságharcát vívó honvéd hadsereg az osztrák hadseregről mindent tudott. Ezt elősegítette az is, hogy a honvédsereg tisztjei java-részt az osztrák hadseregben szolgáltak.

Papp szakv. (Csörötnek) felv.

Ez a helyzet azonban csak a szabadságharc kitörésének idejében állott fenn. Később a fokozott hírszerzésre mindkét félnek nagy szüksége volt. Ennek érdekében Szemere Bertalan, Felsőmagyarország teljhatalmú kormánybiztosa Miskolcon 1849. január 12-én a következő rendeletet adta ki:

„RENDELET

az Abauj, Torna, Zemplén megyebeli községek Biráinak.

A magyar haza és nemzet ellensége még mindig Kassa városában székel, honnan a szomszéd megyékbe kirándulásokat tesz, a haza' híveit pusztítva, a haza árulóit kímélve.

Meghagyatuk a községek Biráinak és előljáróinak:

1. Mihelyt az ellenség közelget, lovas emberrel vagy másképpen tartozik az előljáróság a legközelebbi állomásra hírt vinni és ezt továbbküldeni, úgyhogy az itt Miskolczon, vagy ahol vagyunk, sietve tudunkra jusson.

2. Amely községbe vagy szomszédjába az ellenség beüt és engem, vagy a fővezért, vagy a legközelebbi parancsnokunkat sietve nem értesíti az előljáróság, az ilyen bíró, vagy előljáróság, mint az ellenséggel cimboráló fog tekintetni és az ilyen rögtönítélőszék elébe állíttatik.

3. Sőt e szigorúság az ilyen hazához hívtelen község többi polgáira is kiterjesztetik, ha azok e kötelességteljesítésre előljáróikat nem szorították, sőt e mulasztásnak részesei.

E bűn halállal fog lakolni. Mert Isten és a haza ellen, az ellenséggel szövetségben, főben járó bűn.

Amint az ellenség eléhalad, aszerint e kötelesség kiterjed minden más megyebeli községekre s azoknak előljáróikra és polgáira is.

Miskolcz, Január 12. 1849.

Szemere Bertalan,
Felsőmagyarország teljes hatalmú
k. biztosa.

Nem sok kémkedési esetről tudunk ebből a korból. Új módszerekkel sem találkozunk.

Pilch Jenő könyvéből idézünk ebből az időből egy-két kémkedési esetet.

Gábor Aronról, a kiváló székely tüzérőrnagyról jegyzi fel a történelem, hogy az oroszok megfigyelésére álnév alatt több ízben belépődött oláh területre s egészen Piatráig jutott el, ahonnan pontos híreket hozott a tölgyesi és békási szoros felé közeledő oroszokról.

A kémkedésnek ősidőktől fogva alkalmazott módszerét, a markotányos nők szerepét a szabadságharc alatt is megtaláljuk. Ezek a nők szabadon jártak-keltek a táborokban, eladták áruikat, közben pedig a katonai helyzetet kikémlélték.

A hadseregszállítók is foglalkoztak kémkedéssel. Görgey Komáromban agyonlövötte Kappelmacher János hadseregszállítót, mert rábizonyult, hogy a császári hadsereg részére kémkedett.

Várakban való kémkedés nehezebb feladatnak bizonyult. De azért ezt is végre lehetett hajtani.

Görgey 1849 május havában Budát körülzártatta. Vezérkari főnöke, Bayer ezredes bizalmasan értesült, hogy a várórség olasz ezredének legénysége együtt érez a magyarokkal. A 10. honvéd zászlóaljából önként vállalkozó ügyes emberek parasztnak öltöztek és élelmiszerszállítás ürügye alatt jelentkeztek annál a várkapunál, ahol az olasz ezred tartott őrséget. Az olasz legénység, tisztjeik tudta nélkül, az áruhás honvédek beengedte a várba és tájékoztatta a vár védelmi berendezéséről. Görgey vezérkara igen értékes adatokat kapott.

Meg kell emlékeznünk Bem tábornoknak egyik híres kémjéről, Gottlieb Rózáról.

Amikor Bem hadserege már Nagyszeben előtt állt, Gottlieb Róza vállalkozott arra, hogy besurran a városba, s ott a szász lakosság hangulatát kikémlélt. Oláh parasztlánynak öltözött és gyümölcsöt árulva jutott be a városba. Az utcán való járkálása

Papp szakv. (Csörötnek) felv.

közben havas eső lepte meg, ezért egy kapu alá állt. A házból kijövő magyar úr megsajnálta a kapu alatt vékony ruhájában didergő oláh leányt s behívta a konyhába. Gottlieb Róza nem árulta el eleinte magát, csak oláhuul felelt a kérdésekre s hallotta, hogy az úr gazdasszonya szidni kezdte urát, hogy miért szed fel minden jött-mentet. Ki is akarta kergetni a konyhából, de az úr erélyesen rászólt, hogy adjon fekhelyet a lánynak, hiszen látja, hogy a hidegtől vacog, embertelenség valakit ilyen állapotban, itéletidőben kizavarni a házból. Ennek hallatára Gottlieb Róza most már magyarul közbeszólt: „Bocsáson meg néni, nem vagyok oláh”. A jószívű asszony a leány néhány elejtett szavából azonnal megértette, hogy miért öltözött oláh ruhába s mirevaló ez az alakoskodás. Bevitte szobájába, meleg étellel, itallal látta el, tiszta ruhába öltöztette s eközben elmondta történetét. Férjét és két leányát az oláhok meggyilkolták, ezért gyűlöli annyira őket. Maga is már végső szükségét szenvedett, amikor mostani nemeslelkű gazdája, aki báró Bruckental ispánja, könyörületből magához vette.

Beszélgetés közben belépett az ispán s csodálkozva látta a lány átváltozását. Amikor pedig megtudta, hogy a magyar sereg számára akar híreket vinni Nagyszebenből, így szól hozzát: „Bámulom a bátorságát kisasszony, Ön most az én hatalmamban van, de ne féljen. Nevem Farkas Jenő gazdatiszt. A báró jónak látta a magyarok elől menekülni s énám bizta az uradalom vezetését. De én csak színből vagyok pecsovics. Legyen bizalommal hozzám, segíteni fogom.”

Ezek után most már a leány minden tartózkodás nélkül elmondta, hogy Bem megbízásából akarja a nagyszebeni kaszárnyákat és a császári katonaságot megfigyelni. Feltűnt neki, hogy a Disznódi-utcában kőművesek dolgoznak valami sürgős munkán. Sikertől megtudnia, hogy a szászok mindenütt pincékbe falazzák a gabonát és élelmiszerekészleteiket, hogy a magyarok ne találják meg. Barátságot kötött egy fiatal kőművessel, aki azután elkísérte őt szüleinek lakására. Az apa, szintén kőműves, elbeszélte, hogy másutt is végeznek hasonló munkákat s megjelölte mindazokat a helyeket, ahol a szászok élelmiszereket falaztak be.

A leány még csak egy éjjelt akart ott tölteni, hogy a fontos hírekkel másnap reggel Bemhez siessen. Farkas ispán megígérte, hogy mindazt, amit a leánytól hallott, Bem számára leírja, sőt kiegészíti ezeket az adatokat a saját tapasztalataival is, hiszen ő állandóan a városban lakik, tehát mindent jól tud. Gottlieb Róza reggelre súlyosan megbetegedett, kénytelen volt lázasan ágyban maradni. Az ispán erre maga vállalkozott az üzenet kézbesítésére. A leányt gazdasszonya gondjaira bízta. Kilöpődött a városból és sikerült Bem főhadiszállását Segesvár közelében megtalálnia.

Bem örömmel fogadta az intelligens ember részletes beszámolóját és nagy részvétellel emlékezett meg önfeláldozó női kémjéről: „Armes Mädchen! Bewahren Sie ihre Ehre! Sie sollen dafür meinen innigsten Dank erhalten!” Farkas ispán hazajött szerencsésen és a leányt már lábadozó állapotban találta. Hiába tartóztatták házigazdái, hogy maradjon, hiszen a magyarok rövid idő múlva ugyanis bevonulnak Nagyszebenbe, nem volt mara-

dása. Gyorsan vissza akart térni Bemhez, hogy a várható ütközetek alatt táborában lehessen, utasításait várja, vagy sebesülteket ápolhasson. Az ispán 1849 március 9-én rejtett utakon Nagyselyk felé vezette el Bem táborába. Ezután Gottlieb Róza résztvett a vizaknai csatában és Szászsebes alatt löbb honvéddel együtt osztrák fogságba jutott. Az osztrákok a közlegényeket elengedték, őt és a tiszteket a gyulafehérvári püspöki major egyik épületébe zárták, ahol étlen-szomjan kínlódtak néhány napig. Egy osztrák tiszt ezenfelül gorombán is bánt velük s mikor Gottlieb Róza erélyesen felszólt az ellen, őt a várba kísérték. De nem lett bántódása és rövid idő múlva kiszabadult. Bem hadseregének további harcaiban is résztvett, egészen a szomorúvégű augusztus 1-i gyulafehérvári ütközetig.

A kémek akkor is számítottak az emberek fe-csegésére. 1849 április 14-én három polgári ember a váci székesegyház előtt álldogáló honvéddel beszédbe elegyedett. A beszélgetés során a következő kérdéseket adták fel:

1. merre ment a tábor?,
2. miért halmoztak fel annyi lőszert a templom előtt?,
3. hová fogják vinni ezt a lőszert?,
4. hol van Damjanich tábor?,
5. Damjanich csapatai hogy vannak Pest alatt elrendezve?,
6. van-e már magyar hadsereg a Dunántúlon?,
7. Bem altábornagy hadserege Erdélyből ki-jött-e már?

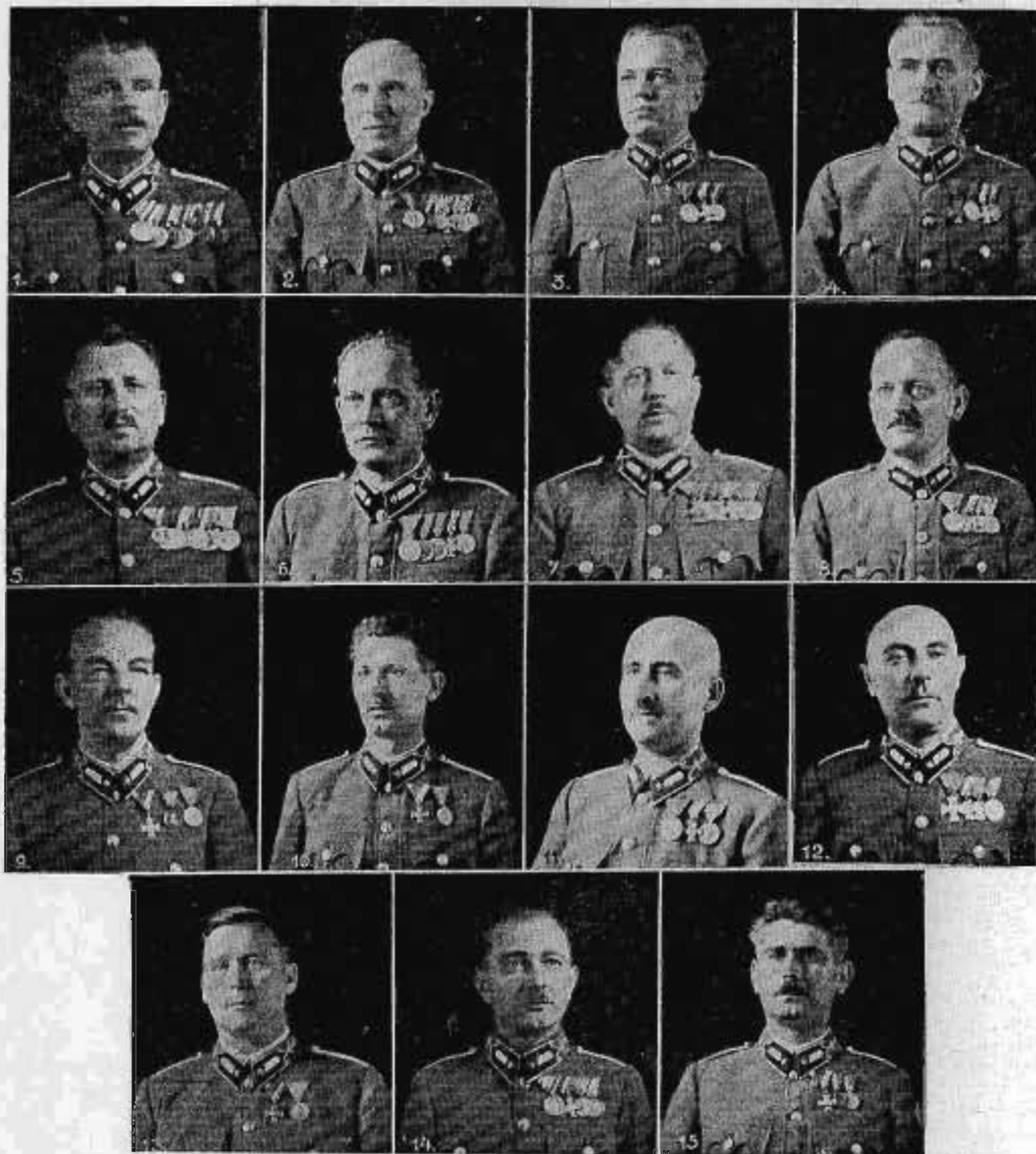
Mintha a legújabb és legtökéletesebb csapatkémelhárítással találkozánk. A honvédek gyanús volt, hogy a polgári emberek ilyen pontokba összefoglalt katonai kérdéseket adnak fel s igen helyesen a kérdésre nem adott feleletet. Az esetet azonnal jelentette a közelben tartózkodó parancsnokának, aki a kíváncsi embereket azonnal letartóztatta. Egyik császári parancsnokság bízta meg a három polgári embert kémkedéssel.

Pilch Jenő könyvében olvashatunk az 1848—49. évi szabadságharc alatt hírnévre szert tett Beck Vilmaról, Kossuth Lajos fizetett kémjéről. Személyisége, származása és szerepe körül egész irodalom fejlődött ki. Általában Beck bárónő néven ismeretes, noha ez nincs bebizonyítva. Leánykori nevét egyesek Horeczky, mások Racidula és Koberwein néven emlegetik. Eldönteni, hogy melyik az igazi, nem lehetett, mert mint fizetett — hivatásos — kém bizonyára más és más néven szerepelt. Voltak, akik faragatlan, durva, közönséges viselkedésű nőnek tartották, aki szívesen dorbézolt közlegények társaságában is. Voltak viszont, akik azt állították, hogy igen művelt volt, a legüríbb szalonokban is megállotta a helyét s zavartalanul forgott az előkelő társaságokban.

Tagadhatatlan, hogy ügyes kémnő volt, származását művészi módon tudta leplezni, olyan magatartást, fellépést tanúsított, amelyre az adott helyzetben éppen szüksége volt. Ez is egyik oka annak, hogy neve, származása és műveltsége körül teljes volt a bizonytalanság.

(Folytatjuk.)

Az 1944 augusztus 20-án

Vitéz Váczi János (1), Kulcsár Imre (2), Dági Lajos (3), Végh Lajos II. (4), Pálinkás János (5), Kozma István I. (6), Juhász István (7), Nagy Gyula I. (8), vitéz Filep Rezső (9), Koppányi Károly (10), Gerzsenyi György (11), Ty-Szabó Miklós (12), Jurányi Antal (13), Deák Kálmán (14), Borbély János (15).

felavatott zászlóshelyettesek.

Kapos Mihály (16), Szombathy Lajos (17), Zérczi József (18), Solymosi András (19), Tóth János I. (20), vitéz Oláh-Sajti Lajos (21), Bede Antal (22), Kapuy Károly (23), Török Sándor I. (24), Hunteleki József (25), Potondi István (26), Balázs István I. (27), Szalontai Ferenc (28), vitéz Jenei József II. (29), Simon László (30).

A „Grossdeutschland“ ezred a francia hadszíntéren.

A „Die Woche“ c. német folyóirat cikke nyomán.

(Folytatás.)

8 óraker, legnagyobb örömeinkre, megérkezik a második szállítmány: két teljes szakasz. Így most már nyolcvanvan vannak, sajnos, páncéltörő puskájuk még egy sincs. Mindegy! Most már hozzáláthatnak feladatuk végrehajtásához.

Ellenséges behatás nélkül megszállják Traimont községet. Közelében egy magaslaton, arccal nyugatra, Neufchâteau felé védelemre rendezkednek be. Egymásután tűnik fel egy közeli másik község kijáratánál két, 4—4 emberből álló belga járőr. De sikerül elfogni őket.

Később néhány utással, egy tányérakkal megrakott belga tehérgépkocsi érkezik be gyanútlanul Traimont-ba. Útzáratat akarnak készíteni. Ettől ugyan elkéstek, de az aknáknak őszintén örül a csoport. Mindjárt hozzálátnak útzárat készítéséhez, persze éppen ellenkező irányban és céllal, mint azt a belga utászok tervezték.

10 óraker, az utolsó szállítmánnyal megérkezik a gránátvelők is. Csak a páncéltörő puskák nincsenek sehol. Az alezredes dühöng, de ez nem segít. Úgy látszik, néhány repülőgép eltévedt.

Mi történt ezalatt az északi csoporttal?

Reggel 8 óraker földet érnek a második szállítmány emberei két szakasszal és két páncéltörő puskával. A csoport parancsnokának: Krüger századosnak és embereinek azonban, akik már az első szállítmánnyal indultak, nyoma sincs. Először azt hiszik, hogy a gép rossz helyen tette le őket és ezért Blankenburg hadnagy három emberrel behatol a közeli helységbe. Előbb azonban gondosan elvagdossák a faluból kivezető távbeszélő vezetékeket. Egyenesen az iskolához sietnek. Szegény tanító szellemeket vél látni, amikor váratlanul német katonák toppannak elébe és megkérdezik, hogy mi a neve a községnek? „Nives“, rebegi a halálsápadt ember, reszkető térdekkel. Még magához sem tér, már eltűnnek a németek.

Jó helyen vagyunk, nyugtatja meg Blankenburg hadnagy Obermeier hadnagyot, aki egyelőre átveszi a parancsnokságot. Visszaküldi Blankenburg hadnagyot, hogy szakaszával szállja meg Nives-t, ő maga saját szakaszával a szomszéd városba vivő út közelében helyezkedik el és mindenekelőtt gépkocsikat igyekszik „szerezni“.

A kiküldött szakasz percek alatt megszállja a községet. A tanító ugyan már fellármázta az embereket, de a lakosság barátságosan fogadja őket. Koszarakkal cipelik eléjük az élelmiszereket és jóindulatúan figyelmeztetik őket, hogy vigyázzanak, mert a közeli Rosières városkában belga páncélosok vannak. Még el sem hangzott a figyelmeztetés, már rohan az egyik német katonája a fontos jelentéssel Obermeier hadnagyhoz. Éppen akkor ér oda, mikor az első motorkerékpárt és tehérgépkocsit foglyul ejtik. Obermeier hadnagy 20 emberrel azonnal megindul, hátha sikerül még meglepni a páncélosokat, mielőtt megneszelik érkezésüket? Sebesen hajtanak a város felé, de elkésnek. Mikor az első utcába kanyarodnak, páncélgépkocsi jön ve-

lük szembe. Ez elől visszavonulnak. A belga kocsi gyanút fog, üldözni kezdi őket. A szakasz visszamaradt emberei észreveszik az üldöző belga kocsit és amikor közelükbe ér, gémmuskával tűz alá veszik. A géppuskátúg ugyan nem sokat árt a páncélgépkocsinak, de a belgák abbahagyják az üldözést, megfordulnak és csakhamar eltűnnek a városban. Egyelőre nincsen semmi baj!

Újabb tehérgépkocsit zsákmányolnak, tele szegedrótt tekerccsekkel. Ez kapóra jött! Az útszéli fák felhasználásával, a szegedróttból útzárat készítenek. Páncélgépkocsi ellen ugyan nem sokat ér ez, de több mint semmi. Mikor elkészülnek, egyiküknek jó ötlete támad. Megpillant a közelben egy halom tetőcserepet. A drótakadály előtt művészi módon és szakértelemmel úgy ássák be a cseréplemezeket az úttestbe, hogy ott minden értelmes katona aknamezőt sejtjen.

12 óraker repülőgép ereszkedik le közelükben. Garski alezredestől jön, jelentést kér a csoport helyzetéről. Elküldik a jelentést, amelyben vázolják helyzetüket és jelentik, hogy Krüger századosnak eddig még nyomát sem találták.

Alighogy a repülőgép ezzel a jelentéssel felszáll, a tőlük keletre fekvő kis erdőből gyilkos tűzérési tűz csap le rájuk. Úgy látszik, a felszálló gép elárulta helyüket. Behúzódnak az útmenti árokba és várnak. Pár perc múlva észreveszik, hogy az erdőből két harcokocsi tör ki, majd ismét kettő és feléjük tartanak. Alig haladnak pár száz métert, eltűnnek egy terepmélyedésben, de hangjuk elárulja, hogy folyton közelednek. Két páncéltörő puskás lövésre készen várja őket.

A terepmélyedésből váratlanul feltűnnek a harcokocsik, alig 400 méternyire tőlük. A tűzérési tűz most — mintha elvágták volna — megszűnik, csak a négy harcokocsi tüzel össze-vissza. Szemlátomást nem tudták még felfedezni őket az árokban. A hadnagy nyugodtan vár, míg az elől haladó két kocsi 80 méterre ér, csak akkor vezényel tüzet. Egyszerre tüzel a két puska. Az egyik harcokocsiból kékes láng tör ki: ennek már vége, ki fog égni. A másik megáll, fordulni készül, vele együtt fordulnak a hátsó kocsik is. Menekülnek vissza, de nem elég gyorsan, mert egyikük még halálos sebet kap, csak kettőnek sikerül visszavonulni az erdőbe.

Ismét megindul a tűzérési tűz, mely elől lassan visszahúzódnak. Később a tűzérési is abbahagyja a tüzelést. A két páncéltörő puska az árokban biztosít az erdő felé, a géppuskák a délelőtti rögtönzött akadály közelében helyezkednek el. A szürkület beálltáig az ellenség nem zavarja őket.

Kévéssel 20 óra előtt feltűnik 12 harcokocsi a városból feléjük vezető úton. Mérsékelt sebességgel közelednek a mindjobban szétterülő esti homályban. Sajnos, a két páncéltörő puska nincs kéznél, így csak az út mellett felállított géppuskák nyitják meg a tüzet. A felcsattanó lövések tüzelésre ingerlik a harcokocsikat is: gyilkos tűz zúdul most rájuk is, halálra sebezve két géppuskát.

A drótakadály előtt a harcokocsik megállanak. Az esti homályban még meg lehet figyelni, hogy kinyílnak a kupolanyílások, halk tanácskozás folyik. Pár perc múlva megfordulnak és eltűnnek a városban. A tetőcserepekből készült veszedelmes aknazáron szemlátomást nem mertek áthatolni.

Az éjszaka nyugodtan telik el. Szomorú kötelességet teljesítenek, eltemetik két elesett bajtársukat.

De térjünk vissza a többiekhez.

24 h-kor Garski alezredesnek polgári ruhába bújt motorkerékpáros hírvivő jelenti, hogy Krüger százados embereivel útban van Législe-ből Witry felé. Az alezredes fejcsóválva állapítja meg térképéből, hogy Législe 10 km-re fekszik délre Witry-től. Nem tudja megérteni, hogyan került Krüger Nives helyett Léglise-be?

A tévedés a belga határ átrepülésekor történt. Ott ugyanis Krüger századosék erős légvédelmi tüzet kaptak, amely elől kitérni kényszerültek. Később, félórás repülés után, amikor a pilóta úgy vélte, hogy Nives fölött vannak már, leszálltak. Futólagos tájékozódás után — mint utóbb kiderült: tévesen — megállapították, hogy tényleg Nives mellett értek földet. Gyorsan kiszálltak, mire a gépek sietve elszálltak. Pár perc múlva egy elfogott polgári kerékpárostól megtudják, hogy nem Nives, hanem Léglise mellett állnak.

Körülnéznek. Nem messze egy erdő szélén munkások ácsorognak. Azoktól megtudják, hogy a közeli Rancimont-ban már németek vannak. Krüger százados határoz: irány Rancimont!

Elindulnak. Az elfogott kerékpárost és a munkásokat kényszerítik, hogy velük tartsanak. Nem kell üres kézzel menjenek, ők cipelik a tartalék löszerez rakaszokat és egy nagyobb kosarat, tele turbékoló postagalambokkal.

Rancimont határában találkoznak Garski alezredes páncéltörő puskás embereivel, akiket az alezredes olyan keservesen nélkülözött Witry-nél. Ők is rossz helyen értek földet. A két csoport egyesül. A város bejárata előtt elzárják az utat, elvagdadják a táviróvonalakat és lesbeállnak, hogy mielőbb gépkocsikat zsákmányolva, nekivághassanak a Witry-re vivő útnak.

Ők azok, akik elfogják az autóbust 14 belga tiszttel, sőt elfognak egy tehérgépkocsit is, 40 szabadságról visszatérő belga katonával. Mit kezdjenek ezekkel? Bezárják őket egy üres házba, majd kocsikra ülve, nekivágnak az útnak, hogy Léglise-n és Bombois-n át Witry-be hajtsanak.

Furcsa menetoszlop! Elöl, az autobuszban ül Krüger százados. Az autobusz tetején két tüzelésre-kész géppuskát erősítenek meg. Van a menetoszlopban személygépkocsi és tejesüvegeket szállító gépkocsi is.

Sajnos, csak a Léglise keleti kijáratáig jutnak el. Ott szembe hajt velük egy oldalkocsi motorkerékpár, három belga katonával. Mikor 200 méterre megközelítik egymást, megszólal az autobusz tetején a két géppuska, a következő pillanatban már árokban fekszik a kerékpár, utasaival együtt. Rögtön utána páncélgépkocsi tűnik fel velük szemben, amely azonnal tüzelni kezd rájuk. Miután autobusszal nem lehet páncélgépkocsi ellen harcolni, Krüger százados megállítja az oszlopot, kiugranak a kocsikból és az útszéli árkokba rejtőzve, megnyitják a tüzet a páncélgépkocsira. Minden oldalról tüzelni kezdenek rájuk. Az út folytatásáról szó sem lehet, ezért visszahúzódnak egy közeli magaslatra, hátha sikerül jelentős belga erőket magukra vonni. Hiszen úgyis ez a vállalkozás célja.

Lantai József szakaszvezető (II. ker.) a kiskunhalasi 3. lovastanszázadnál a lovascsendőr képző tanfolyamot elsőnek végezte.

Erre azonban hiába várnak. Lassanként megszűnik a tűz, senki sem támad. Krüger százados elhatározza, hogy gyalog folytatják a menetet, a köztük és Witry között elterülő erdőszélen át. Megindulnak hosszú, elnyújtott menetoszlopban, középen a foglyokkal. Elérik az erdőt, ott már bátrabban mozoghatnak. Pompás napsütésben, illatos erdei tisztásokon át vezet az út. Egyszerre géppuska-lövéseket hallanak. Kiernek az erdőből. Egy falu közelében, napsütötte dombon, német katonákat pillantanak meg.

Garski alezredes csoportja volt, amely a dél-előtti folyamán már visszavert egy harcokocsi-támadást és éppen elhatározta, hogy elfoglalja Witry-t. Rögtön utasítja Krüger századosot, hogy vegye birtokba a községtől délre emelkedő magaslatokat, mialatt ő kelet felől tör rá a helységre. A nehéz gránátvetők szolgáltatta „tűzérési előkészítés“ után megindul a támadás, amelyet a belgák nem várnak be: amikor a csoport betör a községbe, egyetlen katonát sem talál már benne. Benn a községben, rádióan át értesülnek, hogy a német csapatok már a déli órákban bevették Martelange-t.

Ettől a hírtől fellelkesülve, folytatják előnyomulásukat kelet felé. Fauvillers közelében belga vadászokkal kerülnek harcba. Felrobbantanak egy löszerraktárt és visszavonulásra készítetik a vadászokat, akiknek otthagvott kerékpárjain most már mint rögtönzött kerékpáros csapat folytatták útjukat.

Bodange községig törnek így előre anélkül, hogy újabb ellenséggel találkoznának. Ott azonban egy feléjük lejtő csupasz magaslatról, egyszerre csak laza, elnyújtott alakzatban előnyomuló katonákat pillantanak meg. Mögöttük még egy csoport, majd egy harmadik is, valószínűleg egész zászlóalj.

Leugranak gépeikről és feszülten várnak. Garski alezredes hosszasan figyel a távcsövén át az előnyomulókat. Végre parancsot ad, hogy erősítsék fel szuronyaikra azokat a kis sárga zászlócskákat, amelyeket ismertetőjelként hoztak magukkal. Alighogy szuronyaik hegyén a kis sárga zászlócskák megjelennek, az előnyomuló katonák csoportjából felettől hatalmas horogkeresztes lobogó emelkedik fel és bontakozik szét a szélben. Mindkét oldalon egy-

szere tör ki az örömkialtás. Futva sietnek egymás felé.

A sikerült Niwi vállalkozás véget ért.

A Villers-i csata.

Térjünk vissza az ezredhez.

Az elővéd közben elérte Vance-t, ahol az élen haladó páncéltörő löveg két jólirányzott lövéssel harcon kívül helyez egy páncélgépkocsit és felgyújt egy ott veszteglő gépkocsioszlopot. Pár perc múlva Etalle előtt állnak.

Sehol semmi mozgás, kellemetlen csend a faluban.

Hirtelenül, minden oldalról gyilkos tűz szakad rájuk. Leugranak a gépkocsikról és háztól-házig futva, szökelve hatolnak be a faluba. Elöl az elővéd-parancsnok, aki még megadja géppuskásainak a célt, aztán holtan esik össze. Az előretörő gránátosok a falu főutcájában úttorlasszal találják szemközt magukat. A mindenfelől rájuk zúduló tűz elől háznak, kerítések mellett megbújva, keresnek fedezéket. Most feltűnik a torlaszon túl néhány francia harcokcsi is.

„Páncéltörő lövegek előre!” hangzik fel elől.

Már itt vannak, de hogyan lehet itt állásba hozni a lövegeket?

Egy altiszt felugrik egy tehergépkocsira, félig ülve, félig fekvő, lassan megindul a kocsival a sűrű tűzben. Mögötte — mint mozgó fedezék mögött — tolják előre a kezelők az egyik löveget. A döntő pillanatban félrevágódik a kocsi és abban a pillanatban már el is hagyja az első lövés a csövet, az alig 60 méterre álló harcokcsira.

Találat! A kocsi percek alatt kiég, kezelőinek még arra sincs idejük, hogy elhagyják helyüket. A többi ellenséges kocsi menekül. Most megragadják a gránátosok a löveget és pillanatok alatt új állásba viszik, ahonnan még négy ellenséges páncélgépkocsit semmisít meg.

A tűz alábbhagy. Az úttorlaszt szétdobják, aztán házanként tisztítják meg a falut az ellenségtől. Közben beérkezik a zöm és vele egyidejűleg a jelentés, hogy Villers községet ellenséges lovasság tartja megszállva.

A II. zlj. parancsot kap, hogy támadja meg és vesse vissza őket.

Három órai harc után sikerül a II. zlj.-nak a község szegélyét elérni; ott azonban végleg megakad a támadás. Később az egyik századnak mégis sikerül bejutni a községbe, ahol újabb ellenállásba ütközik.

Először hangzik fel a hadjárat alatt előlről a minden oldalról szorongatott gránátosok kiáltása: „Rohamüteg előre!”

A 3. szakaszt vetik be. Már robog is előre. Elöl a szakaszparancsnoki kocsi tornyában felegyenesedve áll a szakaszparancsnok. Akadálytalanul érnek a község közepéig, ahol géppuskatűz fogadja őket. A templom ablakaiból és tornyából is tüzelnek rájuk. A szakaszparancsnok géppisztolyával viszonozza a tüzet. Most az 5. löveg is beleavatkozik a harcba. Lövésai nyomán elhallgatnak a templomban megbújt lövészek. Alighogy más célra kezd tüzelni, ismét megszólal a torony ablakából egy géppuska. Két jólirányzott lövés: a géppuska elhallgat. Váratlanul hátulról, egy nagy emeletes ház ablakaiból is tüzet kapnak. Villám-

gyorsan fordul sarkon az 5. löveg és küldi gránátjait a ház belsejébe. Ott is elcsendesül minden.

Egyik lövés tágas udvarba csapódik be, amely tele van a gyalog küzdő francia lovasszázad lovaival. A csatazajtól nyugtalan, végsőkig felizgatott lovak most elszabadulnak és vadul vágatnak össze-vissza a falu utcáin.

A franciák kétségbeesetten és szívósan védekeznek. Minden házat külön meg kell ostromolni. A szerte-széjjel röpködő tetőcserepek és üveg-szilánkok között lassanként kizúdul a sor. Végre sikerül a templomteret megtisztítani. Azután a főutca kerül sorra. A falu kijáratánál megegyeszer fellángol az ellenállás. Már-már úgylátszik, hogy ismét a rohamüteg bevetésére kerül sor, amikor a gránátosok erélyes rohama véget vet a véres küzdelemnek.

A csatazaj elcsendesedik. Magasan, a sötét égbolton német repülőrajok húznak nyugat felé olyan nyugalommal, mintha semmi közük sem lenne alattuk a földön folyó véres küzdelemhez.

A zászlóalj a faluban éjjelezik. Beérkeznek a mozgókonyhák, meleg ételt osztanak ki. Halottak és sebesültek hevernek az utcákon, orvosok és sebesültvivők szorgoskodnak körülöttük. Minduntalan palacsattogás veri fel az utcák csöndjét: a franciák elszabadult háttaslovai még mindig itt bolyonganak a faluban. Gyönyörű arabs lovak vannak közöttük, de mit kezdenek velük a gépesített csapatok?

Panaszos tehénbögés hallatszik ki az istállók-ból s felkelt álmából néhány gránátost. Megkönyörülnek a szegény állatokon, noha holtfáradtak az első komoly ütközet harcaitól. Szakszerűen megfejjik, megetetik és megitatják az ijedt állatokat.

Elöl, közvetlenül a biztosító csapatok mögött, tér nyugalomra a rohamüteg is. Az emberek a gépkocsikon alusznak, rohamsisakjuk a fejpárna a fejük alatt.

Harc Suzy mellett.

Másnap ragyogó napra ébrednek.

Ezúttal az elővédhez beosztva, robog előre a rohamüteg 3. szakasza. A Semois felrobbantott hídjának helyreállításán már nagyban dolgoznak az utászok, de még nem készültek el. Így az elővéd átgázol a vizen. Jobbra és balra tőlük, az út mindkét oldalán nyomul előre „oszlop egyesével” a gyalogság is. Elöl a századparancsnokok, legelől a zászlóaljparancsnok.

Az út az Ardenne-hegység erdős nyúlványain meglehetősen meredeken megy előre. Egy kanyarulatánál leásott oszlopokból készített akadály zárja el az utat. Az 5. löveg teljes gázzal rohan az akadályra: hatalmas recsenés, a lövegen a kezelők egymásra esnek, de az akadály eltűnik, az út szabad!

Ellenség még mindig nem mutatkozik. Egy-másután több falut hagynak el, majd ismét sűrű erdőn át fut az útjuk. Úgy látszik, békés nap lesz, gondolják az emberek. Pár száz méter még, aztán véget ér az erdő, az út derékszögben jobbra fordul és most meglehetősen távol, a mindjobban elsímülő dombok alján, zöldelő vetések között megpillantják egyik zászlóaljukat, amint laza csatárláncban előnyomulva, lassan, látszólag ellenséges behatás nélkül közeledik egy nagyobb község felé.

(Folytatjuk.)

HŐSEINK

Dr. Zsembery Tibor százados.

1942. december végén, a hadtáp zászlóalj H. és K. tisztjeként került a hadművelési területre. Az 1943. januári visszavonulás kezdetén őt bízták meg a hadtápzászlóalj 3. századának parancsnokságával. A zászlóalj elvonulása után a század — rendészeti és utóvéd feladatok ellátására — addigi állomáshelyén, Sary Oskolban maradt vissza. A század január végén és február elején parancsra végrehajtott visszavonulása során az orosz élcapatokkal eredményes utóvédharcokat vívott.

Dr. Zsembery százados a megbetegedett zászlóalj parancsnok helyett 1943. február 22-én átvette a hadtápzászlóalj parancsnokságot. A zászlóalj március végéig vasútbiztosításra volt bevetve Nossowka, Kobischta és Bobrovicza környékén s a vasútvonalat sértetlenül megőrizte. Az új zászlóaljparancsnok bevonulása után dr. Zsembery százados egy géppuskás és egy csendőr szakasz parancsnokságát vette át. Április 14-től zászlóaljával a Jellino környéki, majd néhány hét múlva a Deszna és Dnyeper között, valamint a Kobischta és Nossowka körüli erdőségekben végrehajtott tisztogató hadműveletekben vett részt és többször harcolt eredményesen a partizánokkal. A Deszna és Dnyeper közötti hadműveletekben, mint a zászlóalj 1. századának parancsnoka különösen kitűnt vitéz és bátor magatartásával. Százada egy magyar páncélos egységgel együttműködve kb. 80

km-es szakaszon megtisztította a terepet a partizánoktól és biztosította egyik utászzászlóaljunknak átkelését a Desznán.

A tisztogató hadműveletek befejezése után zászlóalját a hátsószakaszba rendelték vissza, őt pedig a „Kolosvár” őrszázóalj tábori csendőr szakaszának parancsnokául Kiewbe vezényelték, ahol 1943. augusztus végéig irányította a szakasz tábori rendészeti szolgálatát.

Kormányzó Úr Ő Főméltósága az ellenség előtt tanúsított vitéz és bátor magatartásának elismeréséül a *Kormányzói Dícsérb* elismeréssel a *hadiszalagon a kardokkal* tüntette ki.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Betöréses lopások kiderítése az azonos elkövetési mód alapján.

Beküldte: MONUS JÁNOS alhadnagy (Szeged).

1941 július 11-én 10 órakor a cibakházi őrs jelentette távbeszélőn a szegedi nyomozó alosztálynak, hogy aznap virradóra Fehér József cibakházai lakos üzlethelyiségébe ismeretlen tettesek belörték, s onnan 250 P készpénzt és 600 P értékű ruhaneműt elloptak. Helyszínelő és nyomozó kirendelését kérte.

Az alosztályparancsnokság Székely János csendőr, nyomozó és Tátrai János csendőr, helyszínelővel engem vezényelt ki az ügy nyomozására. Az alosztály gépkocsiján már 14 órakor Cibakházára érkezünk a helyszínre s az alábbiakat állapítottuk meg:

A szóbanforgó épület Cibakháza község középső részén, beépített utcasorban van, az utcai részben az üzlethelyiség, míg az udvari részben a lakóhelyiségek és raktárak, ennek végében pedig a főépülettel egybeépített fészter van. Az utca felől, külső fasparttal ellátott és lelakatolt, keresztvassal rögzített, három kirakati ablak és egy kétszárnyú deszkabetétes üzletajtó van, amely eredetileg belülről kulccsal volt bezárva. A kulcsot a zárban benne hagyták. A tettes ezt az ajtót belülről kinyitotta és itt távozott el a helyszínről. Rongálás vagy feszgetési nyomok sem az ajtón, sem a kirakati ablakokon nem voltak.

A hátsó szomszéd kertjében a fészter falához egy fűrészbak volt támasztva. Ezt a bakot a tettes a baromfiól mellől vitte a fészter hátsó falához. Nem lehetett pontosan megállapítani, hogy a tettes miként jutott a hátsó szomszéd udvarára, mivel a cselekmény elkövetésének éjjelén esett záporosó minden ilyesféle nyomot megsemmisített.

A tettes a fűrészbakról a fészter tetejére mászott s a főépület tetőzetéről 11 cserepet leszedett. A cserepeket a fészter tetőzetére rakta, a résen át a padlásra bemászott, majd a mintegy 30 méter hosszú padláson végigmenve az üzlethelyiség feletti padlásrészbe jutott. A tűzfaltól 70 cm. távolságra a padlás agyag talaját kibontotta és a mennyezet lécezését 20 m-es központi csigafúróval, egymás mellett 1—2 mm-es térközzel, átfúrta. A léceket a mennyezet vakolatával együtt úgy emelte ki, hogy a mennye-

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

zet-tapasz nem hullott le az üzlethelyiségbe. Az így keletkezett nyílás 42×35 cm. volt. A nyílás mellett egy hosszúnyelű kerti ásó és egy rozsdás, mézshabarcos, honvédségi szurony hevert, melyeket a tettes hozott és hagyott a helyszínen. Az ásó a hátsó szomszéd tyúktól padlásáról származott, míg a szurony származása ismeretlen. A nyíláson át, annak szélébe kapaszkodva, a tettes az áruállvány mögötti 1.5×5 m nagyságú lomtárba ereszkedett. Itt üres dobozok és használt csomagoló papírok voltak. Innen a tettes az áruállvány alsó részén levő 44×73 cm. nagyságú nyíláson átbujva jutott az üzlethelyiségbe.

Az igen jól berendezett és árukkal bőségesen ellátott rőfös és rövidáru üzletben rendetlenség nem volt, csupán a kiszolgáló asztalon volt 5—6 üres cipős doboz, ezekből a cipők hiányoztak. A rőfösárú polcra 5—6 vég férfi ruhanyag, míg a kijáratú ajtó mellett levő kézipénztár fiókjából 2500 P különböző címletű váltó és papírpénz, egy karóra, szíj karkötővel, egy ezüstóra láncsal és egy bőr levélpénztárca hiányzott. A harisnyás dobozok között papirdobozban elhelyezett 13.000 P készpénzt a tettes érintetlenül hagyta, minden valószínűség szerint azért, mert ennek a pénznek a rejtékhelyét nem ismerte.

A cselekmény végrehajtási módjából, főleg pedig abból, hogy a tettes:

1. A tető cserepeit leszedte,
2. a padlás burkolatát kiásta,
3. a lécezésen 21 szakszerű fúrást végzett és
4. a léceket a mennyezet tapaszával együtt úgyesen szedte ki, hogy a tapaszról semmi sem hullott le,

arra következtettem, hogy a lopást nem kezdő ember követhette el, hanem olyan, kinek a cselekménynek így módon való elkövetésében gyakorlata van. A mennyezet bontásban való jártasságot igazolta az a körülmény is, hogy a tettes a bontás végrehajtásához hozott ugyan magával szerszámot (szuronyt), mégis mikor egy alkalmasabb, de messziről feltűnés nélkül csak nehezen szállítható eszköz (jelen esetben egy ásó) birtokába jutott, annak előnyét azonnal felismerte és igénybe is vette. A fúrás nyom pontos és egyenletes, szoros egymás mellett elhelyezkedése jó szerszámmal rendelkező, fúrásban járatos ember munkájára vallott.

Hogy a feltevés helyességét igazolhassam, a megfúrt léceket szakembereknek megmutattam és ugyanilyen minőségű léceken próbafúrásokat végez tettem. E kísérletezés közben azután kétséget kizárólag beigazolódt, hogy a fúrás hozzáértő egyén, igen jó szerszámmal, 20 mm központi csigafúróval hajtottá végre.

Az eddigi megállapítás szerint tehát két feltévből kellett kiindulnom.

Az első feltevés szerint olyan egyének között kell keresni a tettést, akik foglalkozásuknál fogva (asztalos, ács, bognár, kovács, lakatos, vagy ezermester) a cselekményt ilyen ügyesen végre tudják hajtani és megfelelő szerszámmal is rendelkeznek.

A második feltevés szerint a tettést valamelyik szokásos — tető és padlásbontó — betörő specialista személyében lehetett valószínűsíteni.

Az első feltevés tisztázása végett az őrs tagjaival megbeszélést tartottam és a helyben figyelembe jöhető egyéneket alibi igazolás stb. útján a lopás el-

követésére vonatkozólag megvizsgáltuk, ez azonban semmi újabbat nem eredményezett. Ilyenképpen idegen tettesre kellett gondolnunk. Tudva azt, hogy az idegen tettes a cselekmény elkövetése előtt rendszerint terepszemlét is szokott tartani, a sértettet és a többi üzlettulajdonosokat végigjárva érdeklődtem, hogy a cselekmény elkövetése előtti napon nem fordult-e meg üzletükben vagy lakásukon ily értelemben figyelembe vehető gyanús idegen. Ez a puhatolás sem vezetett eredményre.

Most már csak a második feltevésre lehetett gondolni, annál is inkább, mert nyomozás közben a szomszédos őrsökkel érintkezve megállapítottam, hogy a cibakházai lopással azonos módon Kunszentmárton községben 1939 november hónapban és 1940 május hónapban, Tiszaföldváron 1940 október hónapban, Nagyszénáson 1941. április hónapban, Kondoroson pedig 1941 június hónapban követtek el tetőn át bemászva, mennyezetbontással, betöréses lopásokat. Ezek mindeddig kiderítetlenek voltak.

Ezeknek a lopásoknak elkövetési módját az iratokból alaposan áttanulmányoztam és megállapítottam, hogy mind ezek, mind a Fehér József sérelmére elkövetett mennyezetbontásos betörés elkövetési módja és eszköze azonos. Kézenfekvő volt tehát az azonos tettesre való következtetés.

A mennyezetbontás szakszerűségét, az elkövetés eszközeit, az elkövetés módját és egyéb körülményeit vizsgálva a gyanum mindjobban egy régebbi nyomozásból kifolyólag ismert hirhedt padlásbetörőre: Farkas Imrere irányult. Farkas ugyanis több hasonlóan elkövetett betörésért volt már elítélve és rajta kívül, az alosztály működése óta, senkisésem hajtott végre ilyen szakszerűen mennyezetbontást. Mivel azonban Farkas emlékezetem szerint, a legutóbbi ügyéből kifolyólag jelenleg a büntetését tölti, eleinte őt a cselekmény elkövetésével nem is mertem gyanúsítani. A környéken azonos módon elkövetett lopási esetek tudomásul vétele után azonban Farkassal szemben a gyanum mindjobban megerősödött. Hátra volt még annak a megállapítása, hogy Farkas jelenleg szabadon van-e, vagy büntetését tölti. Hamarosan erre is feleletet kaptam. Egy cibakházai tanyai lakos elmondta, hogy a lopás utáni reggelen 4—5 óra tájban egy 160 cm. magas, 50 év körül szőke, őszes, szürkeruhát viselő idegen ember jött be a tanyába, akinél egy tele zsák volt. Ő a tanya végénél hagyta az idegent, aki kb. 10 perc múlva észrevétlenül eltűnt. A tanu által adott személyleírás Farkasra teljesen ráillett. A nyomozást tehát utána mind a cibakházai, mind a szomszédos őrsök határában és az elvezető utak mentén megejtettük, de a keresett gyanús egyént előkeríteni már nem sikerült.

Időközben megállapítottuk, hogy Farkas Imre jelenleg nincsen bezárva, mert a sopronkőhidai dologházból 1939. szeptember 13-án feltételes szabadságra bocsátották és azóta ismeretlen helyeken csavarog.

Figyelembe véve azonban azt, hogy az első padlásbetörést 1939 november hónapban, tehát Farkas kiszabadulása után követték el és az ugyanilyen módon elkövetett betörések a környéken ezután az időpont után ismétlődtek meg, biztosra vettem, hogy azokat Farkas Imre követte el. A nyomozás követ-

kező elerendő céljával tehát Farkas kézrekerítését tűztük ki.

Mivel Farkas feltételes szabadságra bocsátása óta állandóan ismeretlen helyeken csavargott, elfogását úgy képzeltem el, ha rokonainál és feltételezhető búvóhelyein kutatunk utána. Farkas elfogására tehát 2 járőrrel Kondorosra utaztam és a kondorosi, endrődi és szarvasi határban lakó rokonainál és a környéken feltételezhető összes búvóhelyeken a nyomozást megejtettük, de Farkast megtalálni nem sikerült. Az ottani rokonágnál megállapítottuk azonban, hogy Farkasnak Csepelen, Bánhidán, Nagylaposon és Tiszaföldváron is laknak rokonai, akiknél időközönként szintén meg szokott fordulni.

Farkas elfogására járőrök indultak Csepelre, Bánhidára, Nagylaposra, Tiszaföldvárra. Az előző három helyre indított járőr tevékenysége eredménytelen maradt, mert a megállapítás szerint Farkas ott egyáltalában nem járt. Tiszaföldváron a járőr Farkas testvérének lakását zárva találta. Rövid várakozás után azonban Farkas Karolina megérkezett. Testvére holtartózkodására vonatkozólag előadta, hogy az már két hónap óta nem volt nála. A lakás átvizsgálása alkalmával, mikor a járőr a padlásra akart felmenni, Farkas Karolina nem akarta előadni a padlás kulcsát, illetve előbb idegen kulccsal próbálgatta az ajtó kinyitását, amivel a zárban nagy zörgést idézett elő. Midőn a járőr ezért felelősségre vonta, beismerte, hogy testvére a padláson tartózkodik, mikorára azonban a járőr a padlásra feljuthatott, Farkas a tető cserepeit leszedve, az előre elkészített és gerendára erősített kötéllel a szomszéd udvarába ereszkedett és elmenekült. A padláson üres zsákokból, subával és párnával felszerelt fekvőhely, a kémény mellett pedig több napi hulladékkal teli edény volt, amik azt bizonyították, hogy aki a padláson tartózkodott, több napon keresztül nem mert onnan lejönni.

Farkas elfogásánál való segédkezésre a szomszédos őrsöket távbeszélőn felriasztottam s a megbízható polgári személyek támogatását igénybe vettem, de Farkast mindezek ellenére aznap már nem sikerült kézrekeríteni. Egyidejűleg intézkedtem, a házban lakó Farkas Karolina és vadházastársa őrizetbe vételére, nehogy azok a házban lévő bűnjelkeket megsemmisíthessék. Hogy ez az intézkedésem megnyire indokolt volt, azt legjobban az bizonyítja, hogy Farkas Karolina, amíg a járőr Farkas Imre keresésével volt elfoglalva, a konyhakertben levő burgonyabokrok közé ment, ahol később az átvizsgálás alkalmával zsebkendőbe kötve 350 P-t találtunk a földben elásva. A pénzre vonatkozólag Farkas Karolina, annak ellenére, hogy a pénz csomagolási módjából és a pénz neméből minden kétséget kizáróan azonnal megállapítottam, hogy az Fehér József üzletéből származik, azt adta elő, hogy a pénz az általa 2 évvel ezelőtt eladott ház árából maradt meg. Állítása mellett még akkor is kitartott, amikor a közben odaérkezett sértett is határozottan felismerte a pénzt. Farkas Karolina konok tagadásából arra következtettem, hogy sokkal többet tud a testvére viselt dolgairól, mint azt eleinte feltételeztem.

A kikérdezés közben több ízben érkezett hír arról, hogy Farkast hol itt, hol ott látták felbukkanni. Mivel a tanuk Farkast egy időben a legkülönbözőbb helyeken vélték látni, az utánjárás sok

hiába való fáradságunkba került, de végül mégis csak sikerrel járt. Farkas Imrét a község határában sikerült elfognunk.

Farkas Imre kikérdezése alkalmával eleinte hallani sem akart a cibakházai betörésről, sőt odáig ment a tagadással, hogy Cibakháza községnek még a hírére sem hallotta soha. Tagadása mellett még akkor is kitartott, mikor már a közben állandóan folyó házkutatás alkalmával előkerült bűnjelkeket egy részét elébe tártuk. A kertben elásott pénzre ő is azt adta elő, hogy az nővééré, aki azt a ház árából takarította meg. Látszott, hogy erre jól összebeszéltek.

A nagyszénási, kondorosi és más helyeken elkövetett betöréseit kérdezés nélkül beismerte, de a cibakházai betörést tagadta. Mikor azonban a nővére bevallotta, hogy a cibakházai betörés idején, 11-én, milyen csomagot vitt fel a padlásra és a csomagokban mik voltak és azt is látta, hogy újabb és újabb bizonyítékok kerülnek elő, nagy lelkiismeretvívva önmagával a cibakházai betörést is beismerte. Kiderült az is, hogy miért éppen a cibakházai betörést tagadta. A többi betörés ugyanis nem esett statáriális rendelkezések alá, mert az elsötétítés alatt elkövetett lopások statáriális úton való megtorlására vonatkozó rendelet csak a cibakházai lopás előtt néhány nappal jelent meg. A cibakházai betörés elkövetésekor erről nem is tudott.

Farkas Imre beismerő vallomása során előadta, hogy 60 éves, öreg ember, élete nagy részét a fogházban töltötte, eddig 35 évet ült különböző fogházakban. Padlás betöréssel kezdte el a bűnözést és amellet ki is tartott. Legutóbb 1939 szeptember hó 16-án szabadult ki a sopronkőhidai dologházból, honnan 1942 szeptember hó 16-ig feltételes szabadságra bocsátották. Kiszabadulásakor megfogadta magában, hogy hátra levő idejét tisztességes emberként fogja leélni. Kiszabadulásakor ezért sógorához, egy nagylaposi határbeli lakoshoz ment lakni. Mivel azonban sógora csak cselédember, belátta, hogy sokáig nem élésködhetik a nyakán. Elhatározta, hogy munkát keres. De az emberek multját megismerve, féltek tőle és nem merték alkalmazni, nem volt tehát mit tennie, ismét csavarogni kezdett és lopásokból tartotta fenn magát.

A cibakházai betörést a következőképp adta elő: 1941 július 9-én felkereste Tiszaföldváron lakó Karolina nővérét. Megérkezésekor testvére, hogy jelenlétéről a szomszédok tudomást ne szerezzenek, a padláson készített neki helyet. Mivel az előző lopásaiból eredő pénze már elfogyott, elhatározta, hogy Cibakházára megy és betörés útján fog magának pénzt szerezni. Magához vette tehát a már erre a célra elkészített furdancsot a hozzávaló központi csigafúróval és a testvére vadházastársának istállójában levő ócskavasak közül kivett régi honvédségi szuronyt, azokat szőrtarisznyájába helyezve, 10-én délután Cibakházára indult. Megérkezésekor szemlét tartott a községben, hogy a megfelelő helyet kiválaszthassa. Fehér József üzletét szemelte ki, miután azt nagyobb üzletnek látta és így feltételezte, hogy ott több pénzt fog találni. A község határában várta meg, hogy besötétedjék és kb. 23 óra tájban elindult a helyszínre, hogy tervét végrehajtsa. A sértett hátsó szomszédjának udvarára a 2 m magas kerítésen átmászott és a baromfiól. padlásán talált

ását magához véve, az ugyanazon udvaron talált és már előzőleg a falhoz támasztott fűrészbakról felmászott a tetőzetre. Innen az üzletbe a már ismeretett módon jutott. Az üzletben legelőször is arról győződött meg, hogy az ajtóknak benne vannak-e a kulcsok, hogy ezáltal a menekülése biztosítva legyen. Amikor megállapította, hogy az ajtóknak a kulcsok belülről benne vannak, azokat kizárta és hozzáfogott a munkához. Elsősorban is a pénzt kereste, miért is a kézipénztárasztalkának tetejét felfeszítette, majd annak fiókját kihúzta és a kipakolással járó zörgés elkerülése végett az utcára vitte. Az utca ellenkező oldalán a fiókban volt tárgyakat, pénzt, órát a magával vitt szalvétába öntötte, az iratokat azonban visszarakta és a fiókot az üzletajtók közé helyezte. Ezután az üzletben lévő áruállványokon elhelyezett áruk közül öt pár különböző nagyságú és színű cipőt, több vég férfiruhaszövetet és négy pár zoknit vett magához és ezeket a tárgyakat egy zsákba helyezve, a lopott tárgyakkal az utcára nyíló ajtón át az üzletből eltávozott. Válogatni az üzletben nem tudott, mert a magával vitt zseblámpa eleme a fűrészi munkálatok közben kimerült. Az üzletben maradt 13.000 P-ről nem tudott.

A csomaggal Tiszaföldvárra ment, mivel azonban már útközben rávிரradt, nem mert bemenni a községbe, hanem a községtől 2 km. távolságra egy búzátáblába a csomagot elrejtette és maga is oda bújt el. Mikor beesteledett, a csomagot magához vette és nővére lakásába ment. Megérkezésekor csak nővére tartózkodott otthon, aki őt a csomaggal együtt a padlásra küldte. Nővére megkérdezte tőle, hogy hol járt és mit hozott a zsákban, de ő azt nem mondta meg. Másnap, mikor a padlásra felkelt, megolvasta a lopott pénzt, mely emlékezeté szerint 1350 P volt. A padlásan keresett egy üres bádgdobozt és különböző címletű pénzekből 1000 P-t belerakott és a dobozt a pénzzel együtt a padlás tűzfalába vájt üregekbe helyezte el, az üreget betapasztotta és bemeszelte. Ugyancsak ebbe a falba vájt külön-külön üregekbe helyezte el az órákat és az ezüst láncot is. E rejtékhelyeit szintén betapasztotta és bemeszelte, hogy felismerhetők ne legyenek. A lopott pénzből 300 P-t testvéreinek adott, amiért őt rejtette — ez a pénz volt az, amit a kertben találtak. — 10 pengőt nővére vadházastársa leányának ajándékozott, 20 pengőt a padlásan levő papircsákba csomagolt faszén közé rejtett el, 20—30 pengőt pedig élelmiszervásárlás céljából szintén a nővéreinek adott át. Magánál csak kb. 6 pengőt hagyott, ami jelenleg is a pénztárcájában van, mert abból időközben semmit sem tudott elkölteni.

Az ellopott ruhanemű közül 7 vég különböző színű férfiruhaszövetet és két pár cipőt nővére segítségével a padlásfeljáró alatt falbaépített rejtékhelyre raktak be, a rejtékhelyet azután betapasztották és bemeszelték, hogy észrevehető ne legyen. A megmaradt 2 vég férfiruhaszövetet és 4 pár cipőt becsomagolva a maratói vasútállomáson levő postaügynökség útján Tóth Simonné miskolci lakos ócska-ruhakereskedő címére feladott azzal, hogy az érte járó összeget az általa később meghatározott időben nővére címére küldje meg.

A levél pénztárcát testvéreivel elégettette, a furdancsot 2 drb. fűróval együtt a konyhakertben

lévő burgonyabokrok között a földbe elásta. Előadta, hogy a lopás elkövetésétől az elfogásáig, illetve megszökéséig állandóan a padlásán tartózkodott, enni-innivalót a nővére vitt fel neki, csak egyszer jött le, amikor a csomagot feladta.

Beismerte még, hogy a cibakházai lopással teljesen azonos módon Kunszentmárton községben 1939 november és 1940 május hónapban, Tiszaföldváron 1940 október hónapban, Nagyszénás községben 1941 április hónapban, Kondoros községben pedig 1941 június hónapban követett el mennyezetbontás útján betöréses lopásokat.

Farkas Karolina a cselekmény rávonatközö részét töredelmesen beismerte, azt a testvére által előadottakkal teljesen azonos módon adta elő, azzal, hogy ő még büntetve soha sem volt, testvére előző életmódját ugyan ismerte, de azzal soha sem tartott fenn szoros kapcsolatot, azelőtt őt fel sem kereste. Most is csak testvérét akarta védeni, azért nem akart eleinte semmit sem tudni az esetről.

A gyanúsítottakat a szolnoki kir. ügyészségnek adták át. A rögtönítélő bíróság Farkas Imrét a légtalmi elsötétítés ideje alatt elkövetett lopás miatt kötelálati halálra ítélte. Farkas Karolina ügyét pedig a rendes bíróság hatáskörébe utalta.

*

Az analógia (azonosság) a nyomozásnak igen gyakran van segítségére. Ha nyomozunk, gondoljunk rá és kutassunk utána. Ennek gyakorlati haszna abban áll, hogy két vagy több különböző helyen és időben elkövetett bűncselekménynél, amelyeknél valamely jelenség megismétlődik, e közös vonás alapján ugyanarra a tettesre következtethetünk. A megismétlődő jelenségek, közös vonások az itt leírt esetben az elkövetés módjának (tetőbontás, mennyezetbontás), eszközének (központi fűró) és helyének (üzlet) azonosságában állottak. Ezek azonosságából következtettek a tettes azonosságára. Ez a következtetés — mint láttuk — helytállóknak is bizonyult. A nyomozók azonban az azonossági következtetéssel nem csupán az egy és ugyanazon kéz munkáját ismerték fel, hanem a tettes személyére, kilétére is helyes következtetést vontak le. Felismerték egy határozott valaki kezemunkáját. Tapasztalati tény az, hogy a szokásos megrögzött bűnöző rendszerint csak egy szakmában dolgozik, ebben igyekszik magát tökéletesíteni és emellett élete fogytáig meg is marad. Ennél a nyomozásnál az egyik résztvevő bűnügytörténeti ismeretei (régibbi tapasztalata, gyakorlata) találták meg a végzett betörőmunka és az elkövető között a kapcsolatot. Ne felejtjük azonban, hogy emlékezetünk csupán korlátolt mennyiségű ilyen adatok befogadására képes, továbbá, hogy egyéni gyakorlati tapasztalataink is korlátozottak. Nem lesz minden nyomozásnál mindig olyan résztvevő, aki éppen azoknak az adatoknak birtokában van, amelyek a rejtély megfejtéséhez szükségesek. Erre szolgálnak a nyilvántartások. A csendőrség központi nyomozóparancsnokságának bűnügyi nyilvántartása szakmánként csoportosítja, részletesen alcsoportosítja nyilvántartja a szokásos bűnözőket. Adott esetben oda forduljunk támogatásért. Ha jelentjük az elkövetés módját, körülményeit, a nyilvántartó megjelöli azokat a szokásos bűnözőket, akiknek ismert módszereivel ezek egyeznek.

Marsay János ny. alezredes.

Augusztus 5-én, Budapesten meghalt Marsay János ny. alezredes. 60 éves korában fejezte be a testületnek szentelt munkás életét. A budapesti farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra augusztus 8-án, csendőrségi gyász kísérettel. Temetésén a testületet tiszti és tiszthelyettesi küldöttség képviselte.

Marsay János ny. alezredes 1884-ben Gertyenyesen (Temes vm.) született. 1903-ban mint egyéves önkéntes bevonult a volt cs. és kir. 29. gyalogezredhez. Csendőrségi próbaszolgálatra a volt IV. csendőrkörülethez osztották be 1905 októberében. 1907-ben hadnaggyá, 1912-ben főhadnaggyá, 1915-ben századossá, 1924-ben őrnaggyá és 1931-ben alezredessé lépett elő. Szakaszparancsnoki beosztásban Máramaroszigeten, Besztercén, Topánfalván, Marosvásárhelyen és Nyíregyházán teljesített szolgálatot. Utóbbi helyen később vármegyei osztálysegéd-tiszt, majd osztályparancsnok. Innen Budapestre helyezték át, ahol osztályparancsnoki, majd kerületi előadó-tiszti beosztást kapott, később pedig a szabályzatszerkesztő és tanulmányi bizottsághoz került. Innen ment nyugállományba 1936. június 1-én.

Az utóbbi években Budapest Székesfőváros Viz- művelnek katonai parancsnoka volt.

Kitüntetései: Katonai Jubileumi Kereszt (1908), a Vöröskereszt hadiékképményes II. o. Díszjelvénye (1917), Legfelsőbb Dicséret Elismerés (1917), III. o. Tiszti Szolgálati Jel (1924), Háborús Emlékérem kardokkal és sisakkal (1930), II. o. Tiszti Szolgálati Jel (1934), Osztrák Háborús Emlékérem a kardokkal (1935) és Legfelsőbb Dicséret Elismerés (1935).

Emlékét kegyelettel őrizzük!

*

Kovács Ferenc III. kolozsvári IX. kerületbeli próbaszolgálatos tizedes; 1944. július 28-án Magyarlapos községben fürdés közben a Lápos-folyóba fulladt. Magyarlaposon temették el. 1944. május 1. óta szolgált a testületben.

Nyugállományú bajtársaink közül meghalt:

Győrfi Sándor törzsőrmester (VIII. ker.) 1909—1928-ig szolgált,

Horváth István IV. főtörzsőrmester (III. ker.) 1907—1918-ig szolgált,

Pap János II. főtörzsőrmester (IV. ker.) 1902—1934-ig szolgált,

Sámson László alhadnagy (III. ker.) 1892—1928-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

Hírek.

Kitüntetések adományozása. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározásával, a Szovjet elleni hadi-műveletek alkalmából, az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálataikért adományozni méltóztatott a Magyar Bronz Érdemkeresztet hadiszalagon: Horváth Antal őrmesternek (I. ker.) a Magyar Bronz Érdeméremet hadiszalagon: Pálffy János törzsőrmesternek (III. ker.) és Kerekes János őrmesternek (VIII. ker.).

Áthelyezés, tartós vezénylés, beosztás. A m. kir. honvédelmi miniszter úr — a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben — áthelyezte: dr. Kőrössi Zoltán századost Budapestről Nagyváradra, dr. Kabay József psz. hadnagyot Aknaszlatináról Ungvárra, dr. Kala Szabolcs psz. zászlóst Ungvárról Aknaszlatinára, Wágner Ervin g. hadnagyot Egerből Zalaegerszegre, tartósan vezényelte: Rajnai Richárd főhadnagyot Ujvidékről Nagydemeterre, Siklósi István főhadnagyot Nagydemeteről Ujvidékre; beosztotta: vitéz Ferenczy László alezredést „A” előadó csoport vezetőül a központi nyomozó parancsnoksághoz, dr. Biczó Ferenc tart. hadnagyot szárnyparancsnok-helyettesi minőségben Kaposvárra.

Szolgálati jel és Szolgálati Díszérem odaítélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr odaítélte az I. A) osztályú Tiszti Szolgálati Jelet: vitéz Szabadhegyi Ferenc vezérőrnagynak, a II. A) osztályú Tiszti Szolgálati Jelet: nemes alsótornjai és karathnai Könczei Gyula, Benedek Géza, Bánhegyi Béla és Karabélyos Imre őrnagyoknak, a Szolgálati Díszéremet: Joó János alhadnagynak.

Díszretek. A m. kir. honvédelmi miniszter úr okirattal dicséret elismerésben részesítette: Laki István, Sasfalvi György őrmestereket és Horváth József XI. szakaszvezetőt, egy repülőterünk ellen intézett ellenséges légitámadás alatti és után az élet- és vagyonmentés terén tanúsított önfeláldozó és bátor magatartásukért. A m. kir. csendőrség felügyelője okirattal dicséret elismerésben részesítette a szegedi V. kerületben: Demeter Imre főtörzsőrmestert, mert egy rablással párosult gyilkosságot mint őrsparancsnok igen nagy szakudással, kitartással és fáradságot nem ismerő buzgalommal hosszú és körülményes nyomozás során kiderítette és ezzel a tettest az igazságszolgáltatás kezére juttatta; Szabados Sándor főtörzsőrmestert, mert Káty községben 1944. április 10-én felbukkant felfegyverzett orvlövészek üldözését hatáson irányította, majd később kifejlődött tűzharc során az orvlövészek megsemmisítésében igen bátor és merész magatartást tanúsított; Biró József szakaszvezetőt, mert a fenti alkalommal igen bátor és merész magatartást tanúsított; Harkai Dezső törzsőrmestert és Sipos István őrmestert, mert 1943. nyarán a búcsukai szerb nemzeti mozgalom több hónapra kiterjedő felderítése és vezetői tagjainak az igazságszolgáltatás kezére juttatása terén — mint nyomozó — kiválóan értékes szolgálatokat végzett. Öntevékenységével és szorgalmával nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy ez a veszedelem és az állam érdekelt súlyosan sértő mozgalom még csírájában elfojtassék. A kassai VIII. kerület parancsnoka okirattal dicséretben részesítette: Nagy János III. főtörzsőrmestert, mert 1944. évben a máramaroszigeti különleges nyomozó csoportnál fogolyörparancsnoki minőségben, szolgálatát fáradhatatlan szorgalommal és odaadással látta el s lelkiismeretes kötelességtudásával, valamint példás szorgalmával nagyban hozzájárult egy a Kárpátalja területén elfogott s az állambiztonságát veszélyeztető partizán csoport tagjainak az igazságszolgáltatás kezére való juttatásához; Albert János, Varga Ferenc és Bogdán József szakaszvezetőket, mert 1944. július 6-án, a turci örskörletben hosszabb időn át szükésben volt és felfegyverzett 3 katonaszökevény kézrekerítése során keletkezett tűzharcban határozott és bátor magatartásukkal a szökevények elfogását lehetővé tették; nyilvános dicséretben részesítette: Petrik József őrmestert, Dudás Ferenc, Zsindelyes Mihály és Pál István szakaszvezetőket, mert 1944. évben a máramaroszigeti különleges nyomozó csoportnál fogolyör minőségben szolgálatukat fáradhatatlan szorgalommal és odaadással látták el s lelkiismeretes kötelességtudásukkal nagyban hozzájárultak egy a Kárpátalja területén elfogott s az állam biztonságát veszélyeztető partizáncsoport tagjainak az igazságszolgáltatás kezére való juttatásához; Stabner József psz. csendőrt, mert 1944. június 6-án a turci örskörletben hosszabb időn át szükésben volt és felfegyverzett 3 katoná-

szőkevény kézrekerítése során keletkezett tűzharcban, határozott és bátor magatartásával a szőkevények elfogását lehetővé tette; Takács Jenő, Gyúlys Márton tőrzsőrmestert és Toronyi István őrmestert, mert folyó évben a hágai bandaharc tanfolyamon, mint hallgatók, példásan kifogástalan magatartásukkal, kiképzettségükkel, fegyelmezzel, katonás fellépésükkel és általános viselkedésükkel úgy szolgáltak, mint szolgálaton kívül külföldön is megbecsültté tették a magyar csendőrnevet. Ezen példás magatartásukkal nemcsak a tesztület, de nemzeti vonatkozásban is a magyarság jó-hírnevét nagyfokban öregbítették. A m. kir. 3. honvéd hegyi tüzér pótosztályparancsnokság dícsőre elismerésben részesítette a kassai VIII. kerület állományába tartozó Csizai István szakaszvezetőt, mert mint csapatcsendőr a multban és a jelenben is példásan végezte és végzi a beosztásával járó feladatát és fáradságot nem ismerve teljesítette kötelességét. A m. kir. felsővisóti honvéd állományparancsnokság dícsőre elismerésben részesítette a kassai VIII. kerület állományába tartozó Juhász Sándor I., Bácsa János, Balogh István őrmestereket, Bozsár János, Székely Miklós, Fekete Pál szakaszvezetőket és Mörizs Sándor psz. csendőrt, mert 1944. július 21—23-ig terjedő időben, a határmentén lezajlott partizán harcban, minden tekintetben kiváló, vitéz és vakmerőségig bátor magatartást tanúsítottak, melynek eredményeképpen különböző fegyvert és löszert vettek őrizetbe s a partizánok 18 halottat és ugyanannyi sebesültet veszítettek.

Jutalmazás. A csendőrkürelti és csapattest parancsnokok — a m. kir. honvédelmi miniszter úrnak a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben kiadott 795.930/20—1944. számú rendelete alapján — a közbiztonsági szolgálatban elért kiváló eredményekért az alább felsorolt csendőrlégénységet részesítették soron kívül pénzjutalomban. A szombathelyi III. kerületben Porpáczy Gyula alhadnagyot, Kóvári Ferenc főtőrzsőrmestert, Széplaki Vendel tőrzsőrmestert, Ádám Gyula őrmestert, Gecsei József, Halász Ferenc, Horváth József szakaszvezetőket 40—40 P, Elek Ferenc I., Rátkai József, Takács József II. őrmestereket, Egyed Lajos I. szakaszvezetőt 30—30 P, a debreceni VI. kerületben: Ragyák István, Papp György II. őrmestereket 30—30 P, a kassai VIII. kerületben: Baráth András, Tátrai István őrmestereket, Piskóti Lajos szakaszvezetőt 30—30 P, Szabó Sándor, Bánki Elemér, Péteri Péter, Juhász József II., Török Imre őrmestereket, Veres Gyula szakaszvezetőt 20—20 P, a marosvásárhelyi X. kerületben: Polgár Gyula, Mészáros András őrmestereket 40—40 P, Nagy Béla, Didek Károly szakaszvezetőket és Orosz Ignác psz. tizedest 30—30 P, a központi nyomozóparancsnokságnál: Marton József, Várnagy Ferenc főtőrzsőrmestereket, Lepsényi János, Kaszás Illés, Balogh János II., Kardos István, Péntes János, Fekete Dániel tőrzsőrmestereket, Nagy Károly, Simon Ferenc őrmestereket 40—40 P, a központi közlekedési parancsnokságnál: Csapó Gyula főtőrzsőrmestert 30 P, Békefi József, Katona Imre főtőrzsőrmestereket, Bagdi Lajos, Lengyel Lajos, Kokas János, Erdél István, Domonkos Sándor tőrzsőrmestereket 20—20 P, Kószuth Sándor főtőrzsőrmestert és Szőke Illés tőrzsőrmestert 15—15 P.

A kassai helyőrségi lövészverseny eredménye. Az augusztus hó 7-én és 8-án Kassán megtartott helyőrségi lövészverseny dr. Kerekes László százados (8. nyomozó alosztály) — 150 versenyző között — hadipuskával első, az összetett versenyben negyedik, Simon Jenő százados (bárci cs. század) pedig tizedik helyezést ért el. Dr. Kerekes László százados elnyerte a hadipuska egyéni verseny győztesének a csendőrség részéről felajánlott tiszteletdíját.

Fegyverhasználatok. A borgóprundi őrs egyik járőre, augusztus 2-án, a beszercei kir. ügyészség fogházából megszökött Szkridon Leon borgóitíhai lakos ellen, aki a járőr felszólítására nem állt meg, — lőfegyvert használt. Szkridon a jobb felső karján egy lövéstől megsérült. Nevezett a járőr elfogta és a beszercei kir. ügyészségnek átadta. A borsai őrs egy járőre, augusztus 14-én, Mócz János borsai lakos ellen, mert az a járőr felszólítására futásnak eredt, lőfegyvert használt. Mócz a helyszínen meghalt. A nagyváradai tanzásulj egyik őrszolgálatban álló psz. tizedese augusztus 16-án, Pálfi József deszéri lakos ellen, aki a felszólításra futásnak eredt, lőfegyvert használt. A lövedék Pálfi jobbkarját találta. Sérülése könnyebb természetű. Az óbecsei őrs járőre augusztus 17-én, Óbecse község határában, Morinov Milenkó paragi lakos, partizán ellen, aki a felszólításra nem állt meg, lőfegyvert használt. Nevezett a helyszínen meghalt. Egy szerb eredetű kézigránát volt nála.

Vári József szakaszvezető, (VIII. ker.), a tatai gy. tanszázadnál a járőrtársi iskolát elsőknek végezte.

Csendőrök vízbefűlése. A főherceglaki csendőrszázad állományába tartozó Fábrián József psz. őrzető fürdés közben szívészélhűdést kapott és a Győla tóba fulladt. A kaposvári csendőrszázad állományába tartozó Kocsis Károly psz. őrzető augusztus 8-án, fürdés közben a barcsi híd közelében levő tóba fulladt.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok: A budapesti I. kerületben: Diószegi József főtőrzsőrmester, Sági László szakaszvezető egyenkint 24 P 85 f, Máté Mihály főtőrzsőrmester, Somogyi Pál őrmester, Jakoda Ernő, Varga Géza szakaszvezetőket együtt 10 P; a székesfehérvári II. kerületben: Horváth Antal őrmester, Mészáros Béla psz. csendőr együtt 5 P, Széles József őrmester, Gergely Péter psz. csendőr együtt 38 P 94 f, Hegedűs Károly őrmester, Nyikos József psz. csendőr együtt 29 P 72 f, Szalkai Ferenc főtőrzsőrmester, Kányai Gábor psz. csendőr együtt 19 P 85 f, Nagy István, Jákó Miklós csendőrök együtt 30 P 40 f, Széles József őrmester, Dóri János psz. csendőr együtt 19 P 84 f, Kemenesi Imre őrmester, Székely Márton szakaszvezető együtt 5 P, Jobbágy József, Vass György szakaszvezetőket együtt 3 P 26 f, Vajda Kálmán főtőrzsőrmester, Kósa József szakaszvezető együtt 5 P; a pécsi IV. kerületben: Szerényi Béla alhadnagy 72 f, Gyurka József főtőrzsőrmester, Palai István psz. csendőr együtt 3 P 72 f; a szegedi V. kerületben: Szántó János őrmester, Fábrián János szakaszvezető egyenkint 2 P 50 f, Pálmai József, Dobos József szakaszvezetőket egyenkint 9 P 95 f, Szentesi Mihály őrmester 9 P 93 f, Fábrián Péter szakaszvezető 9 P 92 f, Turós István tőrzsőrmester, Fehér Károly őrmester, Csóka József, Zsarnóczy Miklós szakaszvezetőket egyenkint 12 P 41 f, Bernáth József őrmester, Préda Sándor szakaszvezető egyenkint 2 P 49 f, Tóth Imre I. főtőrzsőrmester, Pelle János tőrzsőrmester, Kökényesi Mátyás őrmester, Mönich István I. psz. csendőr egyenkint 6 P 94 f, Vitéz József, Haris István, Gallai János szakaszvezetőket egyenkint 66 P 79 f, Borszéki Antal szakaszvezető, Csepregi Pál psz. csendőr egyenkint 7 P 44 f, Böszörményi István őrmester, Katona Lajos szakaszvezető egyenkint 1 P; a debreceni VI. kerületben: Gász László, Szádai János szakaszvezetőket egyenkint 24 P 85 f, Madarász Gyula főtőrzsőrmester, Pintér Imre őrmester egyenkint 2 P 50 f; a kassai VIII. kerületben: Kincses József szakaszvezető, Kovács Imre psz. csendőr egyenkint 4 P 13 f, Antal Imre, Bokor Pál, Kosztolányi János szakaszvezetőket, Lukács András psz. csendőr egyenkint 4 P 14 f, Sáfár Pál őrmester 2 P 48 f, Krajczár István szakaszvezető 2 P 47 f, Toldi Ferenc főtőrzsőrmester 5 P 46 f, Marék Mihály psz. csendőr 5 P 45 f, Kathi László, Pál Gyula szakaszvezetőket egyenkint 7 P 44 f, Máramarosi Pál őrmester, Bujdos András szakaszvezető egyenkint 14 P 88 f, Mészáros János tőrzsőrmester 69 P 48 f, Tar Sándor psz. csendőr 69 P 47 f, Liget János főtőrzsőrmester 21 P 59 f, Tiborcz Ferenc, Tegze József szakaszvezetőket egyenkint 30 P, Bérczes Pál, Gaál Elek szakaszvezetőket egyenkint 2 P 48 f, Hernádi József, Tóth Endre őrmestereket egyenkint 2 P 97 f.

a kolozsvári IX. kerületben: Bihari Barabás, Lenkefi Ferenc szakaszvezetőket egyenkint 67 P 01 f, Kovács Gergely őrmester 19 P 87 f, Czuczai Imre őrmester, Hosszú Sándor, Csintalan Imre szakaszvezetőket egyenkint 9 P 90 f, Németh Vilmos csendőr 1 P 50 f, Bárdos Mihály főtőrzsőrmester, Varga Márton, Hodos Albert szakaszvezetőket egyenkint 9 P 90 f, Nagy Béla őrmester 2 P 56 f, Lakó Károly szakaszvezető 2 P 40 f, Czaga Mihály szakaszvezető 89 P 25 f, Váradi József, Szabó József szakaszvezetőket egyenkint 75 f, Meszes Imre, Schindt Jenő szakaszvezetőket egyenkint 7 P 09 f, Szentivény Gyula, Nagy Sándor szakaszvezetőket egyenkint 6 P 67 f, Kovács György tőrzsőrmester, Máté Leó szakaszvezető egyenkint 10 P 34 f, Bodnár Endre, Váradi Ferenc szakaszvezetőket egyenkint 27 P 32 f, Tóth Károly őrmester, Boda Imre szakaszvezető egyenkint 8 P 27 f, Csiki Dénes, Felker László szakaszvezetőket egyenkint 4 P 95 f, Vizi Ferenc, Siklódi Péter szakaszvezetőket egyenkint 21 P 35 f, Váradi József, Tódor András szakaszvezetőket egyenkint 2 P 50 f, Kápolnás Károly főtőrzsőrmester 6 P 79 f, Harczos József őrmester, Osváth Imre szakaszvezető egyenkint 6 P 78 f, Mészáros Károly őrmester, Zsoldos János, szakaszvezető egyenkint 6 P 10 f, Egyed Ferenc szakaszvezető 2 P, Szerényi Gyula szakaszvezető 1 P 95 f, Hegedűs Lajos, Szoboszlai András szakaszvezetőket egyenkint 40 P 63 f, Lakatos András szakaszvezető 12 P 41 f, Kőfalvi István szakaszvezető 12 P 40 f, Boda István őrmester, Pászán Sándor szakaszvezető egyenkint 84 f, Szilágyi András szakaszvezető 2 P 79 f, Létai Imre szakaszvezető 2 P 78 f, Papp János, Szabó József szakaszvezetőket egyenkint 42 P 69 f, Schleder István szakaszvezető 3 P 13 f, Angyalos István szakaszvezető 3 P 12 f, Szabó Menyhért szakaszvezető 1 P 21 f, Gazda Károly szakaszvezető 1 P 20 f, Kopasz József őrmester, Diószegi József szakaszvezető egyenkint 6 P 42 f, Csabler István, Vér János szakaszvezetőket egyenkint 3 P 48 f, a marosvásárhelyi X. kerületben: Magyar József, Lengyel József szakaszvezetőket egyenkint 12 P 50 f, Békási János főtőrzsőrmester 19 P 85 f, Rózsavölgyi Ferenc szakaszvezető, Konya Pál psz. csendőr egyenkint 16 P 56 f, Siklósi János, Boros István szakaszvezetőket egyenkint 2 P 48 f, Szabó Ferenc őrmester, Szász István psz. csendőr egyenkint 2 P 48 f, Kavári István tőrzsőrmester, Márk Mihály szakaszvezető egyenkint 7 P 46 f, Kozár Gril, Sándor Géza szakaszvezetőket egyenkint 12 P 44 f, Szalagyi András főtőrzsőrmester, Tákács Károly őrmester, Sipos János szakaszvezető, Bartok József psz. csendőr egyenkint 4 P 97 f, Szalagyi András főtőrzsőrmester, Kelemen Ferenc szakaszvezető egyenkint 8 P 70 f, Mezey Lajos szakaszvezető 2 P 40 f, Hegedűs Sándor őrmester, Bordi Sándor szakaszvezető egyenkint 42 P 40 f, Nagy Sándor, Fekete Ferenc szakaszvezetőket egyenkint 5 P 47 f, Széll János tőrzsőrmester, Dombovári László szakaszvezető, Kecskés János psz. csendőr együtt 4 P 96 f, tettenérői és feljelenési jutalékba részesültek. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Az 1945. évi csendőrségi zsebkönyv megrendelési határidejét a m. kir. honvédelmi miniszter úr 1944. szeptember 15-ében állapította meg. A zsebkönyv ára változatlanul 6 pengő. Tényleges állományú bajtársaink a zsebkönyvet a gazdasági hivatalok útján rendelik meg és az árát a gazdasági hivatalok vonják le. Nyugállományú bajtársaink a zsebkönyvet közvetlenül a szerkesztőségtől rendelhetik meg. A rendelést legcélszerűbb a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarépképző csekk-számláján, az összeg egyidejű befizetése mellett biankó csekk-befizetési lapon eszközölni. Postautalvánnyal a zsebkönyv árát nem lehet befizetni. A megrendelési határidő után érkező rendeléseket nem vehetünk figyelembe.

Csendőr induló-dal. Igen ízléses kiállítású kotta hagyta el a sajtót Marnitz Frigyes kiadásában. Szövegét lapunk régi munkatársa: Barényi Ferenc ny. ezredes írta, zenéjét dr. Kiss Angyal Ernő neves zeneszerző szerezte. A „Csendőr vagyok“ kezdetű

induló-dal igen megnyerő, lelkesítő szövegét és muzsikáját bizonyára nagy tetszéssel fogadják bajtársaink. Megrendelhető Marnitz Frigyes zeneműkereskedőnél, Budapest, VIII., József-körút 37—39. alatt. Ára 4 P.

Csendőrségi Közlöny. 32. szám. Repülőgépek kényszerleszállásának bejelentése, valamint a géproncsok és az azokhoz tartozó tárgyak megővésének biztosítása. Csendőrségi személyazonossági igazolványokon a rendfokozatok módosítása. Az éles kézigránát kezelése és használata című segédlet kiadása. Zabszükséglet biztosítása az 1944/45. gazdasági évre. 33. szám. Közzolgálati alkalmazottak részére hatósági kiürítés folytán járó egyes járandóságokról szóló rendelet. Kiegészítése. Az ország területének egy részén a különleges közigazgatási szabályok hatálya. Tűzelszerek gazdaságos felhasználása. Családbafogadásról és a tartásról való gondoskodás előmozdításáról szóló 1944. V. tc. hatálybalépése és egyes rendelkezések végrehajtása. Katonadijszabás kiegészítése. 42. M. csendőrségi füstgyertya-doboz eloxálása. Azonossági jegyek kiosztása. Hősi halált halt csendőregyének emléklapjának nyilvántartása. Érsekújváron vasúti különítmény felállítás. Családi pótlék a honvédelmi munkaszolgálatra kötelezett főiskolai és középiskolai tanulók után. 34. szám. Ellenleges légtelvényességgel kapcsolatos jelzéseknek rádió útján való közlése. Légtelvény riasztószolgálat megszervezése tárgyában kiadott rendelet kiegészítése és módosítása. A légi veszély nyilvános jelzésének mikénti végrehajtása. Az ország területének egy részébe való utazás megtiltása. Csendőr tisztviselők egyenruhája. Hadirokkant jelvény igazolvány mintájának megváltoztatása a tényleges és hivatásos állományból származó (nyugállományú, szolgálaton kívüli) Tűzkereszt-tulajdonos hadirokkant csendőregyének számára.

Sajtóhiba igazítás. Augusztus 15-i számunk 495. oldalán (Reviczky Zsigmond alez. cikkében) kérjük a következő helyesbítéseket végezni:

A bal hasáb 20. sora után beirandó:

„(Vegyük elő a 3. sz. vázlatot s nézzük meg egyes pontjainak magyarázatát.)

1-hez. Feltevés: Egyszerű (közbiztonsági vagy katonai) tárgyú.“

A jobb hasáb „10-hez“ pontja 2. bekezdésének 2. sorában a „4“-es szám elé beirandó: „3. és“.

A mellékletet képező 4. ábra „Feltevés“ rovatában a „II. mozzanat:“ után a „(2)“ helyett „(2)“ irandó.

Elhelyezkedési lehetőség csendőr nyugdíjas számára. Budapesti asztalos- és parkettárugár telepellenőri állásra nyugdíjas csendőrt alkalmazna. Javaldalmazás: heti 80 P (levonásokkal: 71.90 P), lakás, fűtés, világítás és a gyár élelmiszerellátásába bekapcsolás. Jelentkezők pontos lükcímüket és személyi adataikat írják meg lapunk szerkesztőségének.

SZEMÉLYI HÍREK.

Elöléptek főtőrzsőrmesterré a pécsi IV. kerületben: László Ignác v. tőrzsőrmester; tőrzsőrmesterré a debreceni VI. kerületben: Gál István II. őrmester; őrmesterré a budapesti I. kerületben: Fecske György; a székesfehérvári II. kerületben: Szarka Vince; a szegedi V. kerületben: Rózsahelyi György; a marosvásárhelyi X. kerületben: Sovik Gyula szakaszvezető, próbaszolgálatos úzodessé a budapesti I. kerületben: Tóth Géza, Andócs János, Vasbagó Vendel, Nagymihály István, Birkás Balázs; a székesfehérvári II. kerületben: Dobai András, Szabó Gábor, Horváth Károly I., Stóler Lajos, Tóth József IV., Horváth István III.; a pécsi IV. kerületben: Gergely Ágoston, Mátyás Dávid, Borcsa Mihály, Kovács Mihály IV., Kovács Flórián, Kiss János III., Vas József, Kajári Mihály, Bujdos Mihály, Boda Ferenc, Toinai István, Kertész István I., Zóka József, Sz. Molnár

János, Schiffer Béla, Molnár János III., Zsínkó Mihály, Kovács Sándor II., Virágh Márton, Csirke József, Tuba Ferenc, Lukács Gyula, Bodnár Gábor, Bárd György, Szalai István II., Németh Ferenc I., Kőkuti János, Parag Sándor; a debreceni VI. kerületben: Szőke József II.; a miskolci VII. kerületben: Tőreki József; a kassai VIII. kerületben: Harmati Jenő, Horányi András, Nyiri Tamás, Dovicsák Mihály, Nagy István VII., Szabó János, Szépi József, Batta Istók Balázs, Jani Sándor, Kajati György, Kerékgyártó Sándor, Parti István, Sipos Ferenc, Lőrincz Sándor; a marosvásárhelyi X. kerületben: Bereczki Sándor, Máthé Domokos, Molnár Lajos, Sárosi Dénes, Tóth Lajos III. próbaszolgálatos őrzető; próbaszolgálatos őrzetővé a budapesti I. kerületben: Kás József, Piróth Imre, Nagy János I.; a székesfehérvári II. kerületben: Pintér Ignác, Horváth József III., Kiss Ferenc I., Balogh József II.; a szombathelyi III. kerületben: Agoston József, Horváth János VIII., Menyhárt Mihály, Kulcsár Lajos, Somogyi István I.; a pécsi IV. kerületben: Kacz Lajos, Halász Imre; a debreceni VI. kerületben: Hoppál István, Fodor Lajos, L. Szabó Sándor; a kassai VIII. kerületben: Sztenhej Mihály, Csürke Imre, Dublinczki Pál; a kolozsvári IX. kerületben: Papp Imre próbaszolgálatos csendőr.

Kinevezés. A budapesti I. kerületben: Sánta András alhadnagy szakasparancsnokká, Bodolai Kálmán, Bognár Lajos I. főtörzsőrmester ideiglenes szakasparancsnokká, Csontos András, J. Kiss Sándor főtörzsőrmester alcsoport vezetővé, Erdélyi János főtörzsőrmester rádió állomásvezetővé, Nyilasi Béla, Kasza Albert, Kalotay Ferenc törzsőrmester ideiglenes őrsparancsnokká; a szombathelyi III. kerületben: Kiss András II.; a pécsi IV. kerületben: László Ignác; a szegedi V. kerületben: Tapodi Antal főtörzsőrmester őrsparancsnokká kinevezetett.

Véglegesítették az alábbi szakaszvezetőket az előírt próbaszolgálati idő letelte után, a budapesti I. kerületben: Simon Guszláv, Czigány István; a szombathelyi III. kerületben: Vajás Ignác, Nagy László, Rozonits József, Macsek István, Fecske János, Tanczer József, Babják László, Horváth Sándor I., Horváth Lajos II., Molnár Ferenc III., Farkas István II.; a pécsi IV. kerületben: Árpádi József, Vészi János; a debreceni VI. kerületben: Dörnyei Lajos, Bódis József; a miskolci VII. kerületben: Bodnár Imre, Bacsó András, Nagy Sándor, Farkas István, Kovács Lajos II.; a kassai VIII. kerületben: Batia János, Miliczki István, Nagy János VII., Závodka Béla; a marosvásárhelyi X. kerületben: Elek K. Antal, Géczy József, Ráskai Dániel, Sándor Ferenc II., Imre József, Bereczki József, Borbó Domokos, Kovács Bernát, Mester Gergely, Blró Mihály, Dávid Sándor, vívő Fülöp László és Mocdeán János.

Házasságot kötöttek a budapesti I. kerületben: Szombath István őrmester és Balogh Klára Budapesten, Deák Albert I. főtörzsőrmester és Dobozi Mária Csepelen, Horváth István főtörzsőrmester és Bakonyi Julianna Apostagon, Szász Ferenc őrmester és Horváth Jolán Terézia Jászladányban, Batiz László főtörzsőrmester és Surányi Jolán Budapesten, Kovács József IV. törzsőrmester és Kovács Angella Rozália Vasváron, Ungvári István törzsőrmester és Buksa Irén Marosárpatakon, Szebenyi János őrmester és Rostás Rozália Mária Orosházán, Kokas János törzsőrmester és Horváth Terézia Ásványráron, Rákos Vendel szakaszvezető és Lázár Rozália Pápan, Horváth Imre IV. őrmester és Endrédi Rózsa Emma Gyulafratoton, Makra Endre törzsőrmester és Schmidt Magdolna Veronika Kenderesen, Farkas Mihály őrmester és Manczur Ilona Gerendáson, Koczó György őrmester és Orgován Ilona Szobon; a szombathelyi III. kerületben: Halmosi Ferenc őrmester és Kerémi Margit Sopronban, Éles Lajos őrmester és Csapó Erzsébet Répcelakon, Németh János IV. őrmester és Bertók Jolán Nemespécseyen; a pécsi IV. kerületben: Dohos József őrmester és Rádi Edit Pécsen, Nagy József IX. őrmester és Oszvald Katalin Magyarbólyon, Mátés Ferenc szakaszvezető és Farkas Erzsébet Tolnán, Kapocsi Imre szakaszvezető és Varga Irma Sámodon, Sölymosi József őrmester és Márkus Anna Rábahidvén, Bedők Antal szakaszvezető és Kapitány Irma Nagyrákoson; a szegedi V. kerületben: Tóvári Károly őrmester és Strempele Mária Remetemezőn, Vida Károly őrmester és Turóczy Ilona Etelka Rákócziútfőn, Molnár Imre I. őrmester és Kis Lida Hódmezővásárhelyen; a debreceni VI. kerületben: Kovács Lajos IV. őrmester és Orosz Mária Szolnokon; a miskolci VII. kerületben: Dudás

Sebesvári Mihály őrmester (híradó osztlány) az újvidéki gy. tanszázadnál a járőrvezetői tanfolyamot elsőnek végezte.

István őrmester és Eggerszegi Julianna Diósgyőrben; a kassai VIII. kerületben: Kohári János őrmester és Miklós Margit Ondon, Kovács István VI. őrmester és Kőrő Jolán Nevetlenfalun, Lukács József III. szakaszvezető és Boros Magdolna Szerencsen, Ványai Imre őrmester és Faragó Margit Dunapatajon, Gergely György őrmester és Sándor Etel Nagydobronyban, Veres András főtörzsőrmester és Mosolygó Margit Kállósemjénben, Mozsár József őrmester és Réti Nagy Borbála Balmazújvárosban, Kozma Antal őrmester és Gyulai Anna Gacsályon, Varga György I. őrmester és Esze Etel Tarpán; a kolozsvári IX. kerületben: Pándi Albert szakaszvezető és Pándi Róza Eszter Szatmárudivarban, Tamás János I. szakaszvezető és Nagy Ilona Fugyivásárhelyen, Bujáki Sándor őrmester és Lázár Borbála Mezőkövesden; a marosvásárhelyi X. kerületben: Honli Ferenc törzsőrmester és Bárdoly Margit Erzsébet Szatmárnémetiben, Ódor Imre őrmester és Szegedi Gizella Mezőcsávason, Kelemen József I. őrmester és Kolbenbeier Margit Irén Görgényzentimrén, Bagó Sándor őrmester és Deák Katalin Magyareregnyen, Molnár János II. őrmester és Lőrincz Rozália Palotaútfőn.

Született. Dr. Körössy Zoltán századosnak Klára Noémi Éva leánya, dr. Véry Endre főhadnagynak Endre Béla fia, Fűster Jenő főhadnagynak Jenő Szabolcs Sándor fia, Hemsey Frigyes g. főhadnagynak Frigyes fia; a budapesti I. kerületben: Deményi István szakaszvezetőnek Anna Magdolna leánya, Zöld István főtörzsőrmesternek Erika Mária leánya, Béki József őrmesternek József László fia, Nagy József őrmesternek Mária Borbála leánya, Antal István őrmesternek Mária Zsuzsanna leánya, Makádi Máté őrmesternek László György fia, Stéfán György törzsőrmesternek Éva leánya, Buda István főtörzsőrmesternek Zsuzsanna Ágnes leánya, Nagy László őrmesternek László fia, Puskás Antal törzsőrmesternek Katalin Szilvia leánya, Bognár Márton I. törzsőrmesternek Márton György fia, Lantos Kálmán őrmesternek Mária leánya, Baráth József őrmesternek László József Imre fia; a székesfehérvári II. kerületben: Harmati Ferenc főtörzsőrmesternek László fia, Lőrincz Sándor törzsőrmesternek Csaba Sándor fia, Polgár Gyula őrmesternek Rozália leánya; a szombathelyi III. kerületben: Tóth József IV. törzsőrmesternek Margit leánya, Molnár István II. törzsőrmesternek Margit Mária leánya; a pécsi IV. kerületben: Tóth József VI. őrmesternek László Jenő József fia, Szomor Lajos őrmesternek Erzsébet Anna Mária leánya, Molnár István II. főtörzsőrmesternek István fia, Kiss János II. őrmesternek János fia, Agoston József II. főtörzsőrmesternek Edith Mária leánya, Fegyveres Lajos törzsőrmesternek Mária Terézia leánya, Pandur Sándor törzsőrmesternek Mária Gabriella leánya, Koroknai József II. őrmesternek Ferenc József fia; a szegedi V. kerületben: Gál Albert törzsőrmesternek Margit leánya, Kóhalmi Sándor őrmesternek Sándor Mihály fia, Kincses József őrmesternek Mária Anna leánya; a debreceni VI. kerületben: Tóth Ferenc I. törzsőrmesternek Ferenc fia, Szabó Imre II. őrmesternek Katalin leánya, Hadnagy István főtörzsőrmesternek Vilmos fia, Horváth Lajos törzsőrmesternek Ilona leánya; a miskolci VII. kerületben: Új István törzsőrmesternek Márta Margit leánya, Besenyi Lajos őrmesternek

Erzsébet Anna leánya, Takács Ignác őrmesternek György fia, Máté Sándor főtörzsőrmesternek Erzsébet Irén leánya, János Ferenc törzsőrmesternek Ferenc fia, Kálmán József törzsőrmesternek Mária Ilona leánya, Kovács István I. főtörzsőrmesternek Jullanna Mária leánya; a kassai VIII. kerületben: Biró Imre törzsőrmesternek Etelka Magdolna leánya, Tóth József IX. szakaszvezetőnek Lajos Márton fia, Szabó Mihály II. főtörzsőrmesternek László fia és Ibolya leánya, Terjéki Márton őrmesternek Márton fia, Csüri Sándor törzsőrmesternek Gabriella leánya, Almási János törzsőrmesternek Zoltán fia, Káli János őrmesternek János György fia, Karikás György főtörzsőrmesternek György Zoltán fia, Pál Gyula szakaszvezetőnek Sándor Gyula fia, András Miklós őrmesternek Miklós József fia, Kassai Imre törzsőrmesternek Imre fia, Mogyós Béla alhadnagynak Béla László fia; a kolozsvári IX. kerületben: Németh Imre I. főtörzsőrmesternek Zoltán fia, Egyed László I. főtörzsőrmesternek Éva leánya, Szalay Mihály főtörzsőrmesternek Ibolyka Katalin leánya, Nagy Lajos I. őrmesternek Lajos fia; a marosvásárhelyi X. kerületben: Lengvári János őrmesternek Mária leánya, Nádasdy István törzsőrmesternek Erzsébet leánya, Varga János I. őrmesternek Gyöngyi Mária leánya, Iker József törzsőrmesternek Erzsébet Erika leánya, Temesvári Ferenc őrmesternek Mihály fia, Cseszregi Gábor törzsőrmesternek Olga Mária leánya, Szabó József III. törzsőrmesternek Imre Sándor fia.

Halálozás. Kudari Márton törzsőrmester Éva leánya Vajszlón, Molnár István II. főtörzsőrmester István fia Karádon, Kassai Imre törzsőrmester Imre fia Szuhakálliban, Csordás Sándor törzsőrmester felesége szül. Cs. Szabó Eszter Magyarlápson meghalt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól fogadunk el, hanem másoktól is, tizenöt hasábnál hosszabbat azonban csak előzetes megállapodással. — A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlésnek és a kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot a papírlapnak csak egyik oldalára, félhasábosan és lehetőleg írógéppel kell írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézírtattal nem foglalkozunk. A kéziratok sorsáról ebben a rovatban küldünk üzenetet. Vissza csak akkor küldjük a kéziratot, ha a szerző megcímezett és bélyeggel ellátott borítékot mellékel hozzá. A megjelent közleményeket tisztelteljünk részeseit.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra fenntartjuk tulajdonjogunkat, beleegyezésünk nélkül tehát sem másutt közölni, sem utánnymutatni nem szabad őket.

Brunnhuber

S B E N D Ő R A
S Ő R S J E G Y E T
Kalotay Árpád
törzsőrmesteri képzésben
Bp., VIII., József-kt. 29
v. ábr. 1.

Közlemények kiállományát a nyomá a szerződésben megállapított árszabás szerint készíti el.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jellegű alatt. Jellegű legcélszerűbb kisebb helység névét, vagy útjegyű számot választani. Aki jellegű nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Levélben akkor sem válaszolunk, ha a beérkező bélyeg mellékel.

Kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lexikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánt intézett leveleket nem tekerjük szolgálati útra, irójukról és tartalmukról senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. hadőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőröké, valamint a honvédség, a rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól részére évi 18 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 12 pengő. A legkisebb előfizetési idő: félév.

Az előfizetési díjat a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postaszakárképzőztári csekk számlájára kell befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésekor a nevet, rendfokozatot, a régi és az új címet pontosan és jól olvashatóan kell megírni.

B. L. szkv., Iharosberény. Lapunk szerkesztősége csak olyan szolgálati könyvek árusításával foglalkozik, amelyekkel felsőbb helyről ebből a célból ellátják. A bűnügyi nyomozástan nem tartozik ezek közé. Egyébként tudomásunk szerint ez a könyv már régebben kifogyott, s ezért könyvkereskedőknél sem kapható.

01.891. A nyugállományú csendőrlégénység részéről kérelmezhető tanulmányi családi pótlék folyósításának előfeltevéleiről, az előterjesztendő okmányokról és a kérelem módjáról részletes tájékoztatást talál lapunk 1943. évfolyamának 550—552. oldalán, dr. Varga Ferenc g. századosnak „A csendőrség nyugdíjas ügyei” c. cikkében.

P. S. főtörm., Sarmaság. A Csendőrségi Lapok Könyvtára c. könyvsorozat kötetét magánosok nem rendelhetik meg, azokkal csak örskönyvtárak láthatók el.

Közlemény. Nézze meg a f. évi 4. sz. Cs. K.-ben megjelent 115.668/eln. 20. 1943. sz. rendeletet és annak alatti adja be a gépjárműves szolgálatra való jelentkezését.

Cs., Fadd. Azt írja, hogy a község előjáróságától kapott vágási utalvány birtokában X. hentes sertést vágott és annak húsból — anélkül, hogy feleslege lett volna — egy szomszéd községbeli személynek 2 kg-nyit eladott. Kérdezi: milyen jogszabályba ütközik a hentes cselekménye. A mai számunkban közölt „Érdeklődés” jellegű üzenetünkben említett K. M. rendelet 10. §. 5. bek. szerint azokban a községekben (városokban), ahol a hús- vagy zsírsúly még nincs bevezetve, a községi előjáróság (polgármester) a törvényhatóság első tisztviselőjének rendelkezése szerint gondoskodik arról, hogy a községnek (városnak) juttatott sertésekből kitermelt hús és zsíradék arányosan elosztva jusson a lakosság fogyasztására. A községi előjáróság nyilván meg-

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178

Művészi kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, levelezőlapok, igazolványképek, külső felvétel

Lábizzadásnál használjon Molnár-féle Sudoránt

Bővebb leírás a Cs. L. márc. 1-1 számában

töltött a húsból más község lakosainak részletését, de ha ilyen tilalmat kifejezetten nem is állított fel, magától érteendő, hogy a vágásra kiutalt sertésből kizárólag a község lakosságának szükségletét kellett kielégíteni. (Ez a vágási utalvány kiadásának indoka.) Az idézett rendelet 29. §-ának i) alpontja szerint az, aki a községi előljárásnak a hús és zsír elosztása, vagy a fogyasztókhöz juttatása tekintetében az idézett 10. §. 5. bekezdésében foglaltak alapján tett intézkedéseit (hús elosztása stb.) megszegi vagy kijátsza, kihágást követ el. A leírt eset miatt a hentes tehát kihágásért fel lehet jelenteni.

Piros róza. Kérdezi, hogy a szakasz-, illetve szárny-parancsnok a véglegesített csendőrszakaszvezető vagy őrmester magánládáját átvizsgálhatja-e meglepő szemle alkalmával, minden különösebb ok nélkül, csak azért, hogy meggyőződjék róla, rendet talál-e ott, vagy sem. A választ maga a Szut. adja meg, ugyanis a 184. pont 4. bekezdése szerint a magánládák — a próbacsendőrökét kivéve — sem időszaki vizsga, sem szemle tárgyát nem képezhetik. A csendőr magánládáját tehát egyik előjáró parancsnok sem vizsgálhatja át, pusztán fegyelmi ellenőrzés címén. A magánláda átkutatása csak akkor megengedett, ha a csendőrt büntetendő cselekmény gyanúja terheli. Ilyen esetben az átkutatásnak a bűnjel előkerítésére végezt személymotoszás jellege van. Egyébként olvassa el 1931. évi március 20-iki számunk 234. oldalán közölt 43. sz. lexikon-válaszunkat.

S. J. Temerin. Pisztolyt kényelmes öltözethez csak azok a honvéd és csendőr személyek viselhetnek, akik részére az a menetöltözethez oldalifegyverként rendszeresítve van. Ez a 27.841/eln. 2. r.—1944. sz. H. M. körrendeletből minden kétséget kizáró módon kivethető. Nézze át az „Öltözeti táblázat” IV. fejezetét, abból láthatja, hogy a gyalog csendőrlégénység menetöltözeténél a pisztoly nincs rendszeresítve, azt tehát — akár saját, akár kincstári — a kényelmes öltözethez sem viselheti.

Nagyvárad. A hó első napján kórházban, szabadságon lévőik vagy az őrstől elvezényelték nem számíthatók be a szolgálati óraszámok meghatározásának alapjaként a Szut. 283. p. 5. bekezdésében említett létszámba, mert akkor ténylegesen nem teljesítettek az őrsön szolgálatot. Az állománykezelés szempontjából nyilvántartott tényleges létszámba viszont ők is beletartoznak. Olvassa el 1942. évfolyamunk 722. oldalán „19.424” jelű és 753. oldalán „Bereczki Jenő őrmester, Nagybecsköny” jelűs üzenetünket.

G. P. szakv., Baktalórántháza. A nősülési kérvényhez csatolni kell a menyasszonya származását nagyszülőikig bezárólag igazoló okmányokat. A leány csendőr-testvérének származási igazolványát nem fogadják el az okmányok helyett. Egyébként a levelében említett híresztelés nem egyéb, mint alaptalan szóbeszéd. Nősülési kérvényt minden 30. évét betöltött csendőrt beadhat, az azután megint más kérdés, hogy az engedélyt ki és mikor nyerheti el. Ez a sorakerülést meghatározó körülményektől függ.

Követelő. A törvénytelen gyermek a tartásdíj fizetésére kötelezett apától tetszés szerinti tartásdíjat kérhet. Más kérdés azonban az, hogy abból a bíróság mennyit állapít meg. Házasságon kívül született gyermek részére járó tartásdíj fejében az Ill. szab. 250. pontja szerint a legénységi állományhoz tartozó személyek illetményeiből a havi zsoldnak és csendőrségi pótdíjnak 1/3 része vehető igénybe. Ezek szerint erre a célra 2. fizetési fokozatú főtörzsrőrmestertől 218 + 48 = 266 P-nek 1/3 része jöhet tekintetbe. Ha Ön az anya jelenlegi követelését túlsoknak tartja, akkor a tartásdíj megállapítása végett a bírósághoz kell fordulnia. Bírói eljárás esetén azonban a költségekkel is kell számolnia, ezeket valószínűleg az Ön terhére fogják megállapítani. Eppen ezért tanácsos — úgy, mint eddig is — a békés közös megegyezés. A tartásdíj fizetésére kötelezettnek időközben

beállott jövedelemtöbblete, fizetésemelése stb. a gyermek után megállapított havi tartásdíj összegére befolyással van, tehát ezen az alapon az anya annak felemelését kérheti, viszont a jövedelemcsökkenésnél a havi tartásdíj összegének csökkentését is lehet kérni. Nem tartjuk valószínűnek, hogy 1931. évben Ön nagyobb összeget fizetett volna, mint amennyire bíróság kötelezhető lett volna. Véleményünk szerint az sem indokolt, hogy az 1931. évben közösen megállapított tartásdíj összege 35 P-re emelkedett. Az Ön számítása szerint még ezen felül, a peres eljárás folytán felmerülhetős tetemes költségekről megfeledezett.

Érdeklődés. Kérdezi, hogy az árdragító visszavétel melyik tényálladékát valósítja meg az az iparendéllyel ellátott húsiparos, aki vételi jegy nélkül vásárolt sertéseket vágási engedély nélkül vág le s az azokból kitermelt húst a hatósági áron felül adja el a fogyasztóknak. Megjegyzni, hogy véleménye szerint a hentes árdragító úzerkedés büntetést követi el. A kérdés elbírálásánál mindenekelőtt külön kell választani a cselekmény egyes mozzanatait, mert más büntetési tétel alá esik a vételi jegyre és vágási engedélyre — és megint más alá a hatósági árak betartására vonatkozó rendelkezések megszegése. A két előbbire nézve a közellátásügyi miniszter úrnak 112.700/1944. K. M. számú rendelete intézkedik. A rendelet 10., 14. és 20. §-a értelmében közfogyasztásra szánt sertést a húsiparos csak kijelölt kereskedőtől és csupán a községi előljárástól (polgármestertől) kapott sertésvágási utalvány — tehát nem, mint Ön írta: sertésvágási engedély — és vételi jegy alapján vásárolhat (Sertésvágási engedélyt csak gazdakönyvvel ellátott gazdálkodónak vagy ilyenekkel nem látott, magánháztartása szükségletére vásárló személynek adnak ki.) A 14. §. szerint a húsiparos a sertést a vágási utalványon feltüntetett kereskedőtől az ott megjelölt helyen veszi át. A húsiparos köteles a kereskedőnek a sertésvágási utalvány szelvényét, a kereskedő pedig a húsiparosnak a marhalevelet és a vételi jegy ahhoz csatolt példányát (L) a rendelet 6 §. 4. bekezdését) átadni. A sertést a sertésvágási utalvány szelvénye nélkül átadni, illetőleg a marhalevél és a vételi jegy nélkül átvenni nem szabad. A húsiparos a sertés levágásakor köteles a húsvizsgálónak a marhatevéllal együtt a hozzátartozó vételi jegyet és a sertésvágási utalványt átadni, mert a húsvizsgáló csak ebben az esetben engedheti meg a vágást. Kiténik ezekből a rendelkezésekből, hogy a levelében említett cselekmény tettese nemcsak a sertést vevő húsiparos lehet, hanem szükségképpen a sertést eladó kereskedő, valamint a vágást engedélyező húsvizsgáló is. Az a húsiparos vagy kereskedő illetőleg sertéstulajdonos, aki az említett rendelkezések ellenére sertést átad, átvész vagy levág, a rendelet 28. §-ának m) alpontjába ütköző és a B. K. 1943. évi május 26-1 számában megjelent 2980/1943. M. E. számú rendelet 7. §-ában meghatározott kihágást követi el és 2 hónapig, háború idején 6 hónapig terjedhető elzárással büntetendő. A cselekmény második része, a húsnak a megállapítottnál magasabb áron történt eladása az 1920. évi XV. tc. 1. §-ának 1. bekezdésébe ütköző ártülpelés vétsége, illetőleg büntetése. A büntetést minősítésnek csak akkor van helye, ha a húsiparos a cselekményt a közellátás érdekét súlyosan veszélyeztető mértékben követte el. Ennek elbírálására az összes körülmények figyelembevételével a bíróság van hivatva, de a csendőr jól teszi, hogyha feljelentésében kétes esetben a szigorúbb álláspontot képviseli.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

F. I. Hajdubárháza. Az alkalomhoz illő, jól összeállított beszédszöveg. Helyszűke miatt — sajnálatunkra — nem közölhetjük.

BERECZKY ZOLTÁN
egyenruha és úri szabósága,
KOLOZSVAR, Wesselényi Miklós-u. 29.

HUSZÁR PENGE

A Csendőrlegénységi Ellátásban Részesülők Betegségélyző Alapja (CSERBA) szolgáltatásainak újabb szabályozása.

(Folytatás.)

Kedvezményes szakorvosi utalványok kezelése.

19. §.

(1) A sorszámmal ellátott kedvezményes szakorvosi utalványokkal — a vételi elismervény ellenében — a csendőrsztály (központi) gazdasági hivatalok ezek igénylése alapján közvetlenül a belügyminiszter, az őrsparancsnokságokat pedig az illetékes osztály gazdasági hivatal látja el. Egy-egy utalványtomb 20 darab utalványt foglal magában. Az utalvány darabonkénti ára 2 P. Az utalvány az igényjogosultak részére a 20. §-ban szabályozott módon és csak készpénz lefizetése (beküldése) ellenében adható ki.

(2) Az osztály (központi) gazdasági hivatalnak az utalványtombot, mint elszámolást képező értékeket előjegyzésben, de a legegyszerűbb módon kell kezelni. Az előjegyzést a 3. számú melléklet szerint kell vezetni.

(3) Az előjegyzésbe az átvett utalványtombot bevételként — a sorszámkor megjelölése mellett — sommasan az összérték feltüntetésével kell bevezetni.

(4) Az előjegyzést a kiadott utalványtombokkal és az eladott utalványokból befolyt pénzzel együtt — a kincstári pénzekről elkülönítve — a pénztárban kell elhelyezni. Az esetenként eladott utalványok darabszámát mint kiadást és a befolyt pénzt mint bevételt, az előjegyzésbe nem kell bevezetni, hanem a hiányzó utalványok eladásából befolyt összeget készpénzben kell tartani. Az előjegyzésbe kiadást csak akkor kell bejegyezni, ha egy utalványtomb (jobb oldala) teljesen elfogyott vagy az őrsparancsnokság a befizetést igazoló szelvényt a gazdasági hivatalnak előterjesztette.

(5) A kiadást az utalványtombok sorszámainak megjelölése mellett szintén sommasan, a kiírt tömb vagy tömbök összértékének feltüntetésével kell bevezetni, a pénzt pedig bianco befizetési lapon a Csendőrlegénységi Ellátásban Részesülők Betegségélyző Alapja Budapest, 184.948. számú m. kir. postakártya-pénztári csekk számlájára kell befizetni. Az eladás után visszamaradt csonka utalványtombot az utalványszelvényekkel (baloldali rész) a belügyminiszterhez kell előterjeszteni és egyidejűleg jelenteni kell azt is, hogy az eladott utalványtomb értékét, mely napon fizették be az előbb megjelölt csekk számla javára.

(6) Az utalványoknak az igénylő igényjogosultak

részére történő azonnali kiadhatása végett a csendőrsztály (központi) gazdasági hivatal főnöke a pénztárszelvényből egy utalványtombot nyugta ellenében — használatra — átvehet. Az átvett utalványtomb biztos helyen és olyan módon őrzendő, hogy az utalványok a hivatalos órák alatt az igénylőknek bármikor kiadhatók legyenek. Az eladott utalványok értékét — minden pénztárnítás alkalmával — a pénztárban e célra szolgáló dobozban kell elhelyezni.

(7) Az őrsparancsnokság az utalványtombot (utalványtombot) az utalványokért befolyt pénzzel együtt külön dobozban a pénztársztályban őrzi s ha egy utalványtomb (jobb oldala) teljesen elfogyott, a pénzzel és az eladás után visszamaradt csonka utalványtombbal az (5) bekezdés értelmében jár el és a befizetési lap szelvényét az osztály gazdasági hivatalhoz terjeszti fel, amely a vonatkozó átvételi elismervény egyidejű visszaadása mellett új átvételi elismervény ellenében új utalványtombot ad le.

Kedvezményes szakorvosi utalványok igénylése.

20. §.

(1) Kedvezményes szakorvosi utalványokat az igényjogosult családfe a csendőrsztály (központi) gazdasági hivataltól vagy csendőr őrsparancsnokságtól a házi orvos írásbeli rendelvénye alapján darabonként 2 (kettő) pengő térítési díj ellenében igényelheti.

(2) A házi orvos rendelvényt a 4. számú mellékletnek megfelelően kell kiállítani.

(3) Posta útján való igénylésnél az igényléshez csatolni kell a házi orvos rendelvényét is. A családfe ebben az esetben egyidejűleg postautalvánnyal tartozik elküldeni az igényelt szakorvosi utalványok térítési díját az illetékes csendőrsztály (központi) gazdasági hivatalnak vagy őrsparancsnokságnak az összeg rendeltetésének megjelölésével.

(4) A 18. §. (5) bekezdésében megjelölt fogászati kezelés esetében — 20-nál több szakorvosi utalvány igénylése esetében — a fogszakorvos tervbevit munkalatainak részletes jegyzékét is be kell mutatni. A jegyzékben a fogszakorvosnak azt is fel kell tüntetnie, hogy a munkalatozat (kezeléseket) hány szakorvosi utalvány ellenében végzi.

(Folytatjuk.)

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

Magyar Gyártmány

Cipők, csizmák, szíjzatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényezésére és ápolására.

BÁCSÉNYSZKI ALAPÍTVÁ 1921.
„PRECISION” óra és ókszeraktár
KOLOZSVAR, MATYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
TELEFON: 37-50.

Pontos ORÁT, arany, ezüst BÉKÉKERT
Állandóképtárgyakat bízalommal vásárolhatunk
GYENGE ISTVÁN
szakképzett óra és ókszerész.
NAGYVÁRAD, Béla-tér 18. • Székely-utca 10. • A. A. H. Csodabírói KÖZÖSSÉG.

VAKÁNY
KALAPOSI MESTER
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÜT 33.
TELEFON: 130 435.

Baross Szövetség
tagja.